

VEČERNIK

POŠTINA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIV. Štev. 231	TELEFON POSLOVALNICA TELEFON	UREDNIŠTVA: UPRAVE: 25-67 in 28-67 CELJE, Prešernova 3. tel. 280 LJUBLJANA: 46-91	Maribor, petek 10. oktobra 1940	NAROCNINA NA MESEC Prejeman v upravi ali po pošti 14 din. Dostavljen na dom 16 din. tujca 30 din. POSTNI ČEKOVNI RACUN: 11.409	Cena din 1.—
------------------------	------------------------------------	--	---------------------------------	---	-----------------

Nemške čete plujejo po Donavi

Angleško poslaništvo se pripravlja na odhod iz Bukarešte — Pričakuje se nemška uradna objava o pošiljanju čet v Romunijo — Amerika in Anglija sta zasegli romunske denarne depozite

BUKAREŠTA, 11. oktobra. Reuter. Včeraj je prišlo po Donavi več nemških transportnih ladij z nemškimi četami na krovu. Angleško poslaništvo je začelo zažigati tajne dokumente ter se pripravlja na odhod, še preden bodo nemške čete zasedle Bukarešto. Vprašanje prekinitve romunsko-angleških diplomatskih odnosov je samo še vprašanje nekaj ur. Nemški častniki so že v Bukarešti, nastanjeni so po hotelih ter imajo ves čas konference zaradi garnizoniranja nemških čet.

NEW YORK, 11. oktobra. United Press Beograjski dopisnik sporoča, da se prevažajo nemške čete z ladjami po Donavi v Romunijo. Skozi Beograd gre skoro vsako uro po ena ladja. Promet po Donavi, ki je internacionalna reka, stalno narašča. Transporti se vršijo že dva dni.

PRED NEMSKO OBJAVO

BERLIN, 11. okt. United Press. Kakor izjavljajo poročeni, bo v kratkem uradno sporočeno, da je bilo več edinc nemške vojske odposlanih v Romunijo, deloma zato, da ščitijo važno romunsko industrijo, deloma pa da pomagajo pri reorganizaciji in modernizaciji romunske vojske, da se tako praktično uresniči

garancije, ki sta jih Nemčija in Italija dali Romuniji. V Romunijo bodo poslali tudi lovška letala. Nemške čete bodo ostale v Romuniji samo omejen čas, kolikor časa bodo razmere to zahtevale. Države, ki so v prijateljstvu z Nemčijo, so bile o tem odpošiljanju nemških čet v Romunijo vnaprej obveščene.

OPORIŠČA V KOSTANCI IN GALACU

BUKAREŠTA, 11. oktobra. Ass. Press poroča, da so Nemci že dospeli v Galac in Konstanco, kjer so pričeli pripravljati vse potrebno za ureditev pomorskih in letalskih oporišč.

AMERISKE NAPOVEDI

BUKAREŠTA, 11. oktobra. Unp. Nemške čete, ki so sedaj v Romuniji, bodo v kratkem poslani v Bolgarijo, kakor se je izvedelo v strankinih krogih v Berlinu. Diplomatski krogi tudi opažajo veliko sovjetsko nervoznost zaradi gibanja nemških čet na Balkanu. Na besarabski meji kopljejo sovjetske čete strelske jarke.

USTAVITEV PETROLEJA TURČIJI

BUKAREŠTA, 11. okt. Unp. Romun-

ska vlada je včeraj prepovedala izvoz petroleja tudi v Turčijo.

ZASEGA ROMUNSKIH DEPOZITOV

WASHINGTON, 11. okt. DNB. Roosevelt je določil, da je treba smatrati račun, ki ga ima Romunija v vrednosti 10 milijonov dolarjev v USA, kot zmrznjenega. V bodoče bo mogoče dvigniti ta denar samo s predhodnim dovoljenjem finančnega ministrstva.

WASHINGTON, 11. okt. Unp. Roosevelt je zasegel okoli 100 milijonov dolarjev romunskih fondov v ameriških bankah. Fondi so zamrzili tisti trenotek, ko so nemške čete vkorakale v Romunijo.

LONDON, 11. okt. Unp. Predsednik angleške Narodne banke je zasegel vse romunsko zlato.

USA se ne umikajo pred vojno z Japonci

Velike vojaške priprave za eventualni spopad — V Tokiu pa pravijo, da bi bila vojna katastrofa — Tudi Anglija zavzema na Daljnem vzhodu vedno energičnejše stališče

WASHINGTON, 11. oktobra. ZPV. O položaju na Daljnem vzhodu, v katerega so zapletene USA, Japonska, Kitajska in Anglija, poroča zastopnik Columbie sledeče: Washington je postal seismograf dogodkov na Daljnem vzhodu. Tu se vse registrira in vsak diplomatski korak ima svoj pomen. Zanimiva je bila Knoxova izjava, da ne veruje, da se bo Japonska zapletla v vojno z USA že v 14 dneh, vendar je dejal da tega, kaj bo, nihče ne ve. Da pa USA računajo z vojno, o tem ne more biti prav nobenega dvoma. Dokaz več za to je vojna pripravljenost tihomorske mornarice. Ameriški tisk polemizira zelo ostro z japonskim. Na izjavo zastopnika japonske vlade Suma, da se čudi, čemu Američani zapuščajo Daljni vzhod, ker se pač ni nič zgodilo, kar bi dajalo povod za tak odhod, odgovarjajo ameriški listi: Japonska je pač mislila, da bo s trojnimi paktom z Nemčijo in Italijo zastrašila USA. Japonci so vkorakali v Indokino in groze z napadom na cesto iz Burme na Kitajsko. Amerika ne bo čakala na to, da Japonci uresničijo svoje cilje in zato je bolje, ako pride do obračuna z Japonci sedaj, kakor pa tedaj, ko bi to Japonci sami hoteli. Amerika je obljubila svojo podporo Kitajski in bo to obljubo tudi izvršila, pa naj povzroči to tudi vojno med USA in Japonsko. Tudi Velika Britanija sedaj priznava, da je storila napake, ko je zaprla pot čez Burmo. Sedaj to napako popravlja. USA so pripravljene na vse.

VOJNE PRIPRAVE AMERIKE

WASHINGTON, 11. oktobra. DNB. Mornariški minister Knox je izjavil, da je bila posadka vojnih ladij na Tihem oceanu postavljena v vojno stanje. Dostej je bilo na teh ladjah samo 85 odstotkov potrebnih mornarjev. Dalje je Knox izjavil, da bo v kratkem uvrščenih v tihomorsko mornarico še 31 pomožnih ladij za oskrbovanje. Kongres je svoječasno dovolil gradnjo 35 takih ladij. Dostej jih je bilo izročeni prometu že 22.

WASHINGTON, 11. oktobra. Tass. Admiral Richardson je izjavil, da je razpravljal na konferencah z Rooseveltom o pripravljenosti ameriške vojske mornarice. Dalje je povedal zastopnikom tiska,

da je bilo odposlanih na Havaje več tisoč mornarjev za izpopolnitev moštva tihomorske vojske mornarice.

WASHINGTON, 11. oktobra. Reuter. Izdan je ukaz o mobilizaciji 23 bataljonov rezersevštev ameriške vojske mornarice. Vpoldicani rezervisti se morajo javiti do 7. novembra pri kadrih v šestih krajih, ki so zaupno naznačeni v pozivih in leže na raznih točkah Tihoga oceana in Atlantika.

KONFERENCE USA IN ANGLIJE

WASHINGTON, 11. okt. Reuter. Roosevelt je imel dolge konference s Cordellom Hullom in Sumnerjem Wellesom. Sle dnja dva sta za energične korake proti Japonci. To se vidi že iz pisanja japonskih listov.

LONDON, 11. okt. Reuter. Velika Britanija in USA proučujeta vsa vprašanja vojnega sodelovanja na Pacifiku, kakor tudi možnost skupne akcije proti Japonci.

NEW YORK, 11. okt. Reuter. »Louisville Courier Journal« piše, da je edino pravo sredstvo za obrambo Velike Britanije in USA efektivna blokada.

KITAJSKI PREDLOG

LONDON, 11. okt. Unp. Kitajski veleposlanik pri angleški vladi je predložil Veliki Britaniji in USA, da najprej likvidirajo z Japonsko, ki je najslabši del trozveze. Dejal je, da je Japonska zaradi hrabrega odpora Kitajcev že tako izžrpana, da ni njena zrušitev daleč.

JAPONCI SE UMIKAJO?

TOKIO, 11. okt. Unp. Zunanji minister Yosuke Macuoka je v radijskem govoru svaril pred »strašno katastrofo«, ki bi lahko prišla ter dejal, da japonsko-nemško-italijanska trozveza ni naperjena proti USA, ampak je namenjena za USA. »Verujem«, je dejal Macuoka, »da tako močna nacija kot so USA, nima namena mešati se v evropsko vojno zaradi kitajskega konflikta«.

TOKIO, 11. okt. Unp. Uradnik zunanjega ministrstva je pred tujimi časniki obžaloval ton ameriških listov ter dejal, da bi odgovorni možje obeh držav morali ostati mirni in potrpežljivi radi spora med USA in Japonsko. Zanimal je da je zunanji minister Matsuoaka imel dalekosežne razgovore z ameriškim poslanikom.

TOKIO, 11. okt. CNP. List »Niči Niči« svari USA, da se igrajo z ognjem, če izzivajo Japonsko. Tudi evakuacija ameriških državljanov z Daljnega vzhoda po meni provokacijo.

ITALIJANI OBLJUBLJAJO POMOČ

RIM, 11. okt. Unp. Dobro informirani krogi zatrjujejo, da bosta Nemčija in Italija izpolnili svoje obveze do Japonske, če bi Velika Britanija odprla birmansko cesto. Mario Appellus, vojaški strokovnjak »Zopola d'Italia« obtožuje USA, da šiljo Churchilla, naj odpre cesto.

JAPONSKI MEČ ZA MUSSOLINIJA

TOKIO, 11. oktobra. Stefani. Italijanski poslanik v Tokiu je sprejel posebno de-

Italijani o Siriji in Grčiji

RIM, 11. okt. ZPV. Ob priliki vesti o prihodu nemških čet v Romunijo izjavljajo v Rimu sledeče: Trditve, da ima Italija kakšne sovražne namene nasproti Siriji, spada v carstvo bajk. Kar pa tiče smernic držav osi nasproti Grčiji, so bile določene v znanem Mussolinijevem govoru ob dnevu vstopa Italije v vojno. —

SSSR ne bo šla zaradi Anglije v vojno

WASHINGTON, 11. okt. ZPV. O razgovorih med USA in SSSR izjavljajo na poučenem mestu, da potekajo zelo ugodno in da skušajo v zvezi s temi ameriško sovjetskimi pogajanjmi odstraniti tudi nesoglasja, ki obstajajo med Veliko Britanijo in Sovjetsko zvezo. Neki sovjetski politik v Washingtonu je pa izjavil, da ni nobenih razlogov za to, da se ne bi odnosi med Sovjetsko zvezo in Veliko Britanijo izboljšali in bi se uredilo zlasti vprašanje medsebojnega trgovanja, vendar pa Sovjetska zveza zaradi Velike Britanije ne bo šla v vojno, da vleče zanjjo kostanj iz žerjavce.

BERLINSKI ZASTOPNIK USA POKLICAN NA POROČANJE

WASHINGTON, 11. okt. Unp. Aleksander Kilk, ameriški odpravnik poslov v

putacijo Japoncev, ki mu je izročila meč, namenjen Mussoliniju kot poklon japonskega naroda.

OBOJESTRANSKE DEMONSTRACIJE

TOKIO, 11. okt. DNB. Pred Tokijem je bila velika revija japonske vojske mornarice. Sodelovalo je nad 100 bojnih ladij in 200 bombnikov. Navzoč je bil tudi mikado, ki je došel s posebnim vlakom iz Jo-kojame. V cesarjevem spremstvu so bili mornariški minister, načelnik štaba in člani cesarske rodbine. Cesar je sledil mavrom s krova oklepnice »Hojoja«.

MADRID, 11. okt. Reuter. Z največjo pozornostjo zasledujejo tu vsako poteza USA na Tihem oceanu, kakor tudi odločena zadržanje Velike Britanije nasproti Japonci. Berlinski trojni pakt je poslužil Veliki Britaniji za demonstracijo njenih vojnih sil na Daljnem vzhodu, in to v trenutku, ko je taka demonstracija za Veliko Britanijo velike koristi. Španski tisk je postal v svojih poročilih dosti bolj nevtralen, kakor je bil doslej. Razprave o Sunerjevih obiskih so že čisto utihnile.

Obstojajo pa mnogi znaki, da so nekatere države Sredozemlja še vedno predmet angleške diplomatske igre. Grčija je za Anglijo velikega strateškega pomena. To velja zlasti za otoke Egejskega morja zaradi italijanskih operacij proti Egiptu. Vse bolj jasna postaja kombinirana akcija proti Grčiji.

Berlinu, je bil poklican v Washington zaradi posvetovanja. Uradno zatrjujejo, da se bo Kilk še vrnil v Berlin. Mogoče bo šel v Rim, kjer naj bi zamenjal veleposlanika Williama Philipsa, ki se sedaj zdravi v USA. Kilk bo v Berlinu začasnno zamenjal Leland Mbris.

ODPOKLICAN TUDI REED

WASHINGTON, 11. oktobra. Unp. Ameriški odpravnik poslov v Rimu Edward Reed je bil poklican domov na posvetovanje.

BOJ PROTI NASPROTNIKOM REŽIMA

VICHY, 11. okt. Havas. Vlada z veliko energijo nadaljuje preganjanje tistih, ki hočejo motiti reorganizacijo Francije in izpremeniti sedanje stanje. V 15 občinah je bilo izvršenih več preiskav pri pristaših komunizma. Zaplenjenih je bilo mnogo obremenjenih listin in aretiranih 27 oseb, ki so jih internirali v Monsu in Pic de Domu.

Nadaljevanje letalskih napadov

V letalski vojni med Anglijo in Nemčijo se nadaljujejo nemški napadi na Anglijo in angleški na Nemčijo dalje brez prestanka

VČERAJSNJE NEMSKO POROČILO

BERLIN, 11. oktobra. DNB. Nemški glavni stan je izdal včeraj sledeče vojno poročilo: Od jutra pa do mraka so neprestano letale lahke in težke skupine letal nad angleško prestolnico, da so izvajala maščevalne napade. Za dnevnimi napadi so sledili zelo hudi napadi težkih bojnih letal, ki so trajali vse do mraka. Prizadejana je velika škoda v dokih ob Temzi. Manjša škoda je prizadejana z eksplozijami na železniških napravah in železniških progah v središču Londona. Med nočnimi poletji se je opazilo mnogo hudih požarov. Nekatera letala so napadala v južni Angliji pristaniške naprave, železniške proge in tovarne za strelivo. Na te cilje so letala vrgla mnogo bomb težkega in najtežjega kalibra z velikim uspehom. Prav tako so nemške vojne eskadrile bombardirale več letališč v južni in srednji Angliji. Na letališčih v St. Walu, v Penosu in St. Marinu se je posrečilo z bombami razdejati lope vojašnic in uničiti več letal na tleh. V cardifski luci so bombe zadele neko sovražnikovo trgovinsko ladjo s 4000 tonami. Bombe so zadele v sredo ladje in ladja se je nagnila na stran in ostala nepremična, na ladji je pa nastal požar. Neka nemška podmornica je potopila dve oboroženi sovražnikovi ladji s skupaj 7000 tonami. Bombe angleških letal na nočnih poletjih nad zahodno Nemčijo in nezasedenimi pokrajini so porušile nekaj hiš, neki kompleks poslopij neke kmetije je pa ogenj popolnoma uničil. V teku včerajšnjega dne je

sovražnik izgubil 10 aparatov, enega med njimi od ognja protiletalskega topništva. Pogrešamo štiri nemška letala.

NAPADI NA AMSTERDAM

AMSTERDAM, 11. okt. DNB. Poročevalec angleškega radia poroča o obisku več eksportnih podjetij, ki so bila v zadnjem času bombardirana. Bil je v neki tovarni, katere del je skoro popolnoma v razvalinah. Nekaj korakov dalje se je prepričal, da deluje isto podjetje v novih prostorih prav tako dalje, kakor prej.

NEMŠKI NAPADI NA ANGLIJO

LONDON, 11. okt. Unp. Nemška letala so nadaljevala napade na London, ter na utrdbe ter železniške zveze v južni Angliji. Nemški piloti zatrujejo, da so s srednjimi in težkimi bombami zadeli več važnih vojaških objektov v južni Angliji. Uradno poročajo v Berlinu, da je bilo sestreljenih 7 britanskih letal v teku včerajšnjega dneva, eno nemško letalo pa je padlo v Kanal, vendar je bil pilot rešen.

LONDON, 11. okt. Unp. Opolnoči je nastal majhen zastoj v nemških napadih, kmalu nato pa so se nemška letala spet pojavila in napadla 36 distriktov. Napadi so bili hujši kot zadnje tri noči, vendar pa je malo žrtv. Nemška letala so napadla tudi Wales, Midlande, Liverpool in severozahodno Anglijo. V Londonu je neka bomba padla na katedralo sv. Pavla ter predrla streho stranske ladje ter poškodovala zid v globini 30 metrov. Težki

kamni so padali na 265 let stari glavni oltar.

NEW YORK, 11. okt. United Press javlja, da je bila zadeta po letalski bombi katedrala sv. Pavla v Londonu. Bomba se je razletela nad glavnim oltarjem in ga razdejala. Ostali del cerkve je ostal nepoškodovan.

ANGLEŠKE LETALSKE AKCIJE

LONDON, 11. oktobra. Unp. Valovi angleških letal so bombardirali nemška invazijska pristanišča v Kanalu. Smatra se, da tako hudega napada ta pristanišča še niso doživela doslej. Napad je sledil takoj potem, ko so nemški topovi okoli Capa Gris Nez začeli streljati na angleško obalo. Včeraj ponoči so angleška letala napadla v Brestu nemške rušilce.

LONDON, 11. oktobra. Reuter. Angleški bombniki so v teku današnje noči spet napadli invazijska pristanišča ter tovarne v Nemčiji. V Essenu še vedno gorijo Kruppove tvornice. Napaden je bilo več petrolejskih rafinerij.

DOSEDANJE ANGLEŠKE ŽRTVE

LONDON, 11. oktobra. Unp. Od začetka vojne je bilo v Veliki Britaniji ubitih, ranjenih ali pogrešanih 59.577 civilistov, vojakov, mornarjev in letalcev. Med letalci je bilo 5887 žrtv. Uradno so objavili listo 38.077 angleških vojakov, ki so v bojih padli, ali pa bili ranjeni. Mrtvih in pogrešanih je 21.867, ranjenih pa 16.210.

Sofija središče diplomatske delavnosti

SOFIJA, 11. oktobra. ZPV. Tu z velikim zanimanjem zasledujejo pisanje nemškega tiska, da bo Sofija postala središče diplomatske delavnosti na Balkanu. Prav tako vlada tu splošno prepričanje, da se bodo za časa sedanjega bivanja bol

garskega ministra Bagrijanova v Berlinu in pozneje v Rimu, kmor bo odpotoval iz Nemčije, nadaljevali važni zunanje-politični razgovori o splošnem položaju na Balkanu.

De Gaulle v koloniji Kamerun

LONDON, 11. okt. Reuter. V Duali v Kamerunu se je izkrcaal francoski general De Gaulle. Sprejel ga je tamkajšnji guverner s pristaši svobodne Francije.

DUALA, Kamerun, Reuter. Domačinske čete so držale častno stražo generalu de Gaulleu, ki je včeraj prišel s topovnjačo »Comandant Ducot« v Dualo. Sprejel ga je generalni guverner Kameruna Leclerc ter velika množica Francozov in domači.

De Bono pri generalu Francu

MADRID, 11. oktobra. DNB. General Franco je sprejel italijanskega maršala De Bona v privatni avdienci.

MADRID, 11. oktobra. Stefani. Poseben odposlanec italijanskega kralja, maršal De Bono bo izročil generalu Francu ogrlico z redom sv. Anuniate. Včeraj ob 15.

nov. Po ulicah, ki so bile vse v zastavah ter med velikim navdušenjem občinstva je odšel de Gaulle v guvernerjevo palačo. Guverner Leclerc je v nagovoru dejal, da v Kamerunu ni strahopetec ter da so pripravljeni na vsako eventualnost. De Gaulle mu je odgovoril, da je Kamerun svetel zgled, ki mu je sledilo že več drugih kolonij, ostale pa bodo še sledile.

Konec Mussolinijevih inspekcij

MILANO, 11. okt. Stefani. »Corriere della Sera« piše v včerajšnjih manifestacijah fašistične mladine v Padovi in pravi, da je njih pomen tem večji, ker so bili navzočni tudi predstavniki drugih narodov nove Evrope. V tej Evropi je Italija vodnica mladih generacij.

BUDIMPEŠTA, 11. okt. MTI. Madžarski tisk obširno poroča o inspekcijskem potovanju Mussolinija in manifestacijah, ki so mu bile ob tej priliki prirejene. Listi naglašajo močno organizacijo italijanske vojske in njena mehanizirana sredstva.

HOLANDSKA INDIJA SE BO BRANILA

NEW YORK, 1. oktobra. DNB. V Manilo na Filipinah je dospel major van Haselen, šef holandsko-indijskega letalstva. Potoval bo v USA, kjer bo nakupil letala. Van Haselen je zjavil, da se bo Holandska Indija branila, če bo napadena. Neuradno javljajo, da bodo letala prepeljana s Filipinov v Holandsko kolonijo.

so tudi napadli barake v Assabu v Eritreji.

PREPOVEDANI MADŽARSKI LISTI
BUDIMPEŠTA, 11. oktobra. MTI. V Romuniji so prepovedani vsi madžarski listi.

BUKAREŠTA, 1. oktobra. Rador. Predsedništvo vlade objavlja sporočilo, v katerem zanika trditve budimpeštanske vlade o Madžarih, ki so zapustili Romunijo. Ti so zapustili dosedanja bivališča prostovoljno in niso bili pregnani.

Mariborska napoved. Pretežno oblačno, vetrovno in stanovitno vreme. Včeraj je bila najvišja temperatura 22,2, danes najnižja 4,4, opoldne 19 C.

ANGLEŽI NAPADLI TOBRUK

KAHIRA, 11. okt. Unp. Britanska bomba na letala so v italijanskem libijskem pristanišču Tobruku direktno zadela veliko ladjo ter zažgala eno petrolejsko ladjo, drugo pa poškodovala. Angleški bombniki

Povečanje ameriških dobav Angliji

NEW YORK, 11. oktobra. Reuter. »New York Times« poročajo, da so na konferenci finančnega ministra Morgenthaua z zastopniki vojske in mornarice razpravljali po pospešitvi produkcije vojnega materiala, zlasti letal in pošiljatvah Angliji. Zastopnik angleške komisije za nakupe vojnega materiala v USA, Purvis, je imel z Morgenthauom konferenco pred in po omenjenim posvetovanjem.

WASHINGTON, 11. oktobra. Reuter. Izdan je ukaz za še bolj pospešeno proizvodnjo letal. Poseben odbor z generalom Arnoldom na čelu ima dolžnost, da do skrajnosti dvigne kapaciteto izdelave vojnih letal po najnovejših izkušnjah.

OTTAWA, 11. oktobra. Reuter. Na račun Velike Britanije bo že v bližnjih dneh izdelanih 3000 tankov najnovejšega tipa.

PETAJNOV REZIM SINTEZA VSEGA DOBREGA

VICHY, 11. oktobra. AsP. Maršal Petaín je izjavil, da bo nova Francija prevzela vse, kar je dobro od fašizma in narodnega socializma, kakor tudi od španskega falangizma. Kopirala pa ne bo naravnost teh ideologij. Francija ponuja roko Nemčiji. Petaín je dejal, da bo francoska politika v bodočnosti zasnovana na francosko-nemškem sodelovanju, če bo Nemčija pravična.

GUVERNER MALTE ODPSTOPIL

LONDON, 11. oktobra. Reuter. Kolonialni minister je sporočil, da je generalni guverner Malte odstopil iz zdravstvenih razlogov. Na Malti je bil od 1936. leta.

AMNESTIJA NA MADŽARSKEM

BUDIMPEŠTA, 11. oktobra. Stefani. Regent Horthy je pomilostil večje število političnih krivcev. Akt je v zvezi s sporazumom med Madžarsko in Slovaško ob začetku oktobra.

RAZPRAVA PROTI VODITELJEM NEMCEV V USA

NEWTON, USA, 11. okt. Unp. Pred sodiščem se je začela razprava proti Nemcem Wilhelmu Kuntzeju, ki je gauléiter za Ameriko, Augustu Klapretto ter osmim drugim obtožencem zaradi govorov in pisanja proti Židom.

ČLANI KONGRESA NA AGITACIJI

WASHINGTON, 11. okt. Unp. Kongres se včeraj ni mogel sestati, ker je bilo prisotnih samo 212 poslancev, t. j. 4 manj kot je kvorum. Večina poslancev je odšla na volivno kampanjo za predsedniške volitve.

TRGOVANJE MED NEMČIJO IN MADŽARSKO

BUDIMPEŠTA, 11. okt. MTI. Med madžarsko in nemško vlado je bil sklenjen sporazum glede uvoza znanstvenih in praktičnih aparatov, medicinskih priprav, zdravlil in olja na eni ter zgovedi, konj in jaje na drugi strani.

PRED NOVO OFENZIVO V EGIPTU?

BERLIN, 11. okt. DNB. »Berliner Börsenzeitung« piše o sedanjem položaju ter ugotavlja, da je Anglija po neuspehu pri Dakarju in alarmu iz Burme prepričana o uspehu italijanske ofenzive v severni Afriki. Za Anglijo pomemben je včerajšnji demanti Tass. Velika Britanija, ki je še pred 15 meseci verovala, da lahko mobilizira proti Nemčiji ves svet in da bo za svoje cilje pridobila tudi Sovjetsko Rusijo, se vdaja danes politiki nespretnega zastrupljenja v nadi, da bo preprečila tok usode. Vse, kar v Londonu sklepajo na političnem ali vojaškem polju, kaže na zmedenost zbeganih ljudi.

NESREČA RUSILCA

GROTON, Connecticut, 11. oktobra. Ameriški rušilec »Reper« je nasedel na obalo ob priliki manevrov s podmornicami. Vendar je bil kmalu splavljen.

POTRES V LOS ANGELESU

LOS ANGELES, 11. oktobra. Reuter. Mesto in okolico je stresel močan potresni sunek, ki je trajal 10 sekund. Bil je to v zadnjih letih najmočnejši potres.

Borza, Curih, 11. okt. Devize: Beograd 10, Pariz 9,95, London 16,97,50, New York 431,50, Milan 21,80, Madrid 40, Berlin 172,75, Bukarešta 2,25.

Politični atentati

v Šanghaju

ŠANGHAJ, 11. okt. Japonski major Fu Thung Yao je bil umorjen. Znan je bil tudi kot finančni strokovnjak. Ta umor je povzročil veliko konterniranost v ameriških in angleških krogih, čeprav je dokazano, da je Fuja ubil njegov sluga. Isto častno pa je bil ustreljen tudi neki japonski častnik v Hong Kewu. To je že četrti umor japonskih častnikov v teku dveh tednov. Kitajci se bojijo represalij.

SANGHAJ, 11. oktobra. DNB. Nalčelnika mesta, Fušijena, pristaša Vangčingveja, so našli ubitega v stanovanju. Vest je izzvala veliko vznemirjenje. Japonske oblasti so uvedle preiskavo, da najdejo krivca.

IZMISLJENE GOVORICE

RIM, 11. okt. DNB. Na uradnem mestu označujejo govorice, da je bil general Graziari odstavljen kot poveljnik vojske v Libiji in da bo zamenjal nemški general Keitel, kot zlobno izmišljene, smešne in groteskne.

AMERIŠKA MISIJA V ANGLIJI

WASHINGTON, 11. okt. Stefani. Vojni minister Stimson je dejal, da je poslala vlada USA v Veliko Britanijo posebno misijo, ki bo proučila naloge protiletalske obrambe. Komisija bo ostala v Angliji več tednov. Na Havajske otoke bodo USA poslale en polk protiletalskih baterij.

BATISTA ZA SKUPNO OBRAMBO AMERIKE

HAVANA, 11. okt. Unp. V slavnostni adresi ob prihliki vstoličenja, je novi predsednik republike, polkovnik Fulgencio Batista, izrazil toplo željo vseh Američanov, da ostanejo zedinjeni v obrambi v teh težkih in nevarnih časih.

PRETEP V INDIJI

NEW DELHI, 11. oktobra. Unp. V Gaziabodu so se stekli muslimani in hindi zaradi hindujske glasbe, ki je žalila verski čut muslimanov. Policija je ustrelila 4 osebe in več ranila.

VOLIVNA KAMPANJA V USA

NEW YORK, 11. oktobra. DNB. V zvezi z volitvami za predsednika države je dala demokratska stranka 100 tisoč dolarjev za radiofonske oddaje, ki bodo prenašale vesti o volitvah med 20. in polnočno uro po ameriškem času.

Pripravlja se napad na Dardanele

Zakaj je bil odložen naskok na Gibraltar - Položaj v Egiptu, Siriji in Grčiji - Sovjetska Rusija in Turčija ter njuni odnošaji do prostora med Donavo in Bagdadom

WASHINGTON, 11. okt. 9. okt. »United Press« javlja iz Rima, da smatrajo dobro poučeni vojaški krogi, da bosta Italija in Nemčija po sklepih konferenc na Brennerju podvzeli napad na Dardanele iz dveh razlogov: 1. da si sile osi zasigurajo zase dovoz petroleja in 2. da odrežejo dovoz pogonskega materiala za Veliko Britanijo. Glede glasov, ki krožijo po Ameriki o nameravanem napadu na Jugoslavijo, zatrjujejo isti rimski krogi, da o tem ne more biti govora, ker je promet življenjskih potrebščin iz Jugoslavije za sile osi tako dobro organiziran, da proti Jugoslaviji ni nobenih pritožb.

Zmerom bolj se kažejo obrisi, da se h kraju jeseni premika tudi težišče evropske vojne na Sredozemlje, odnosno na njega vzhodni del. Padec prejšnjega režima v Romuniji, razdelitev Transilvanije in zasedba Dobrudže po Bolgarih, mrzlična posvetovanja v Berlinu in Rimu s sodelovanjem predstavnika Španije, ter končno sestanek na Brennerju, vse to je odprlo vrata v nov svet dogodkov, katerih prva faza se že pojavlja.

Vesti o prihodu nemških čet v Romunijo, prevladujoč vpliv Velike Nemčije v Bolgariji in zahteve slednje po novih koncesijah na račun sosed, dalje madžarsko-romunsko razračunavanje zaradi manjšin, obsežne Mussolinijeve inspekcije pri severni italijanski armadi, živahnosti stiki med Ankarom in Moskvo — vse to so stvari, ki jih je treba povezati v zvezo z dejstvi, kakršna bodo morda že v bližnjih dneh presenetila pozornost svetovne javnosti.

Vprašanje zasedbe Gibraltara je stopilo čez noč v ozadje. V rimskem tisku se je še nedavno zagotavljalo, da je mogoče to angleško pomorsko trdnjavo zavzeti že z nekaj tisoči dobro oboroženih vojakov s kopne strani. Toda, kakor poroča švicarski list »Basler Nachrichten« po svojem dopisniku iz Rima, je tamkaj »prevladalo mišljenje, da bi napad na Gibraltar potegnil neposredno tudi Španijo v vojno, kar bi pa tej deželi povzročilo velike skrbi glede prehrane. Izčrpana Španija bi v primeru vojne bila navezana le na dovoz hrane po suhem, v glavnem iz osovinskih držav, ki bi ji pa težko krile vse one potrebščine, ki jih zdaj Španija po veliki večini dobiva z oceanske strani. Da se taka obremenitev prepreči, je načrt vstopa Španije v vojno preložen na čas tik pred odločitvijo sedanje vojne, ko bo Španija prikrajšana na zunanjem dovozu le nekaj tednov, pred končno zmago sil osi.«

Druga stvar, ki zanima svet s področja Sredozemlja, je odmor v italijanski ofenzivi iz Libije proti Egiptu. Zgoraj omenjeni vir trdi, da so Angleži na svojem umiku proti Marsa Matruhu uničili vse studence in okužili vodnjake s solzavim plinom, tako, da so neporabni za pitno vodo. Grazianijeva vojska je primorana, graditi lastne vodovode iz libijske strani.

Medtem postaja položaj v Siriji vedno bolj zapleten. V smislu pogojev premirja so prišle tja nekatere italijanske komisije, ki sodelujejo v prijateljstvu s francoskimi oblastmi. Vendar so pa slednje odločile, da bi naj bila Sirija oporišče za kakršne koli tuje vojne sile v boju proti sosedni angleški mandatni deželi Palestini in Egiptu. Turčija je v zadnjih dneh pokazala, da nikakor ne bo ostala ob strani, če bi se stanje v sosedni Siriji izpremenilo.

Uganka zase je Grčija. V Rimu še vedno računajo s tem, da bi se utegnili Angleži vgnediti v kakšni grški tuki ali na otokih z željo, da od tod ogrožajo italijanske vojaške trdnjave v Siciliji in Apeninskega polotoka v Afriko. Dokler tako agresivnega dejanja ni, pravijo v Rimu, bodo ostali mirni. Čim bi se pa pokazalo podobno dejanje Angležev, bo Italija stopila na tem delu Balkana na plan.

Trenutno najbolj pereče, obenem pa skrivnostno je vprašanje prostora med Donavo in Malo Azijo, ali pa v širšem pomenu še dalje, od Dardanel do Perzijskega zaliva. To je že stara ploskev geopolitičnih trenj evropskih velesil. Približevanje osovinskega prestiža k Dardanelam in vsi možni cilji, ki se s tem v zvezi lahko v bodoče sprožijo, zastavljajo vprašanje zadržanja Turčije, predvsem pa seveda Sovjetske zveze. Saj je bila Rusija v preteklosti nad tem prostorom najbolj zainteresirana in je moskovska vlada to svojo težnjo še nedavno uradno naglasila.

Ni še jasno, kolikšen je okvir eventualnega sporazuma med Moskvo, Berlinom in Rimom glede sodelovanja pri delitvi interesov na Bližnjem vzhodu. V prejšnji svetovni vojni je bila Rusiji prav tu zaprta pot do njenih zaveznikov, Anglije in Francije. Vpliv Berlina se je raztezal globoko preko Turčije do Perzijskega zaliva. Zdaj je ta svet še »nevturalen«, dejansko pa z znanim prednjeazijskim paktom med Turčijo, Irakom in Iranom prislonjen na politično področje Velike Britanije. Do kje sega eventualna razmejitev interesnih sfer med Nemčijo, Italijo in Rusijo na tem prostoru, bogatem predvsem petroleja, še ni znano. Tudi ni jasno, ali je dobila

morda Moskva za svojo nevtralnost garancije za nov izhod na svetovno morje, v Perzijskem zalivu. Tako bi se razdelila v novem svetovnem redu mezopotamska petrolejska polja k osovinski, ona ob Perzijskem zalivu pa k ruski interesni sferi. So to le ugibanja; dejanja pa, ki se bodo tu razvijala, bodo v

mnogočem odvisna od zadržanja muslimanskega sveta, ki tvori jedro prebivalstva Bližnjega vzhoda.

Medtem, ko se zračni napadi na Anglijo nevdružno nadaljujejo, se včlenja tako rekoč tudi Črno morje v »življenjski prostor vojne«. Tu se odpirajo razvoju povsem nove prilike, ki ne slone toliko na samem geopolitičnem činitelju, kolikor na zahodni Evropi precej različnem potencialu v odmevu evrazijskega duha. Angleškemu pritisku med svetovno vojno na Dardanele, Palestino in Mezopotamijo z južnozahodne strani, se postavlja zdaj uveljavljanje prestiža velesil osi z obdonavske in libijske strani. Ali in kje se bosta oba kraka novega zagona evropskih dogodkov srečala, bo razkril že najbližji čas.

—inc.

Svoboda zborovanj samo demokratom

Kakor javlja DNB iz Buenos Airesa, je v Argentini svoboda zborovanja zelo omejena. Notranji minister je izdal uredbi, ki pravi med drugim, da imajo pravico do svobodnih zborovanj izključno le demokratske stranke in društva, ki so prisegla na republikansko ureditev in na demokratične principe države. Policija ima pravico razgnati vse sestanke, ki bi

lahko ogrožali narodno edinstvo države in notranji mir. Prepovedani so tudi vsi sestanki, na katerih bi žalili šefe tujih držav ali njih vlade. Še manj so dovoljena zborovanja društev, ki se financirajo od zunaj, ki so odvisna od političnih skupin izven Argentine in ki nosijo znake tujih političnih skupin ter tako tudi pozdravljajo.

Wilkie izgublja zmerom več nad

Kakor smo že poročali, stoji šance republikanskega kandidata za predsedniške volitve v USA, Wilkie Wendella v razmerju 1:4 v korist Rooseveltu. Celu v Wall Streetu, kjer je bil Wilkie postavljen za kandidata, domnevajo, da bo končni izid volitev v razmerju 3:15 za Roosevelta. Čeprav lahko nastanejo do dneva volitev, 4. novembra, še izpremembe, vendar računajo v Ameriki že z gotovostjo, da bo Roosevelt z veliko večino izvoljen.

Po prvih volivnih nastopih so prerokovali Wilkieu zelo velike uspehe. Podpirali ga niso le njujorški bogataši z Wall Streeta, nego

tudi večina tiska, tako posebno »New York Times«. V krajih na srednjem zahodu je bil Wilkie deležen navdušenega sprejema povsod, kjer je nastopil kot splošno znan, izvrsten govornik. Toda, Gallupov inštitut, ki zbira prognoze, mu je že tedaj prisodil kvečjemu 40 odstotkov volivcev.

Politični opazovalci so mnenja, da je temu zadržanju ameriških volivcev krivo poostreno mednarodno stanje. Razvoj dogodkov je dal prav Rooseveltu in zdaj se dogaja, da mora Wilkie na svojih shodih, še bolj kot Roosevelt sam, pridigati načela, proti katerim so izolacionisti, pa tudi republikanci, z vso ostrino nastopali.

Švicarski pogledi v bodočnost Evrope

Kakor poroča »Neue Zürcher Zeitung« je na zborovanju mladoliberalne mladine govoril med drugimi tudi Rene Bovard in dejal: »Kot svobodna demokratska država smo dolžni obvarovati vse časti in svoboščine zvezne države. Zgodovina nam je dala lepe sado-ve notranje sloge, čeprav naša nacija nikoli ni bila homogena. K sedanjim dogodkom v svetu moramo zavzeti svoje stališče. Izbirati

imamo med dvema alternativama: osvajanje ali red. Za nas imajo besede Paula Valerija globok pomen: Evropo ni treba osvajati, nego le organizirati. Za to govori naša nevtralnost na zunaj in švicarska nacija sama. Po zaključku evropskega vrenja moramo s svojimi tradicionalnimi izkušnjami prispevati k novi osnovi federativne Evrope, katere cilj je v svobodi in demokraciji.«

London je v preteklosti zelo trpel

London je že staro mesto. Obstajalo je že pred Kristusovim rojstvom, Kelti so nazivali ta kraj Long Dun, Rimljani kasneje pa Londinium, od česar je nastalo ime sedanjega velenesta ob Temzi. Razume se, da je v svoji dolgi zgodovini precej trpel.

Leta 1077. je London pogorel do tal, leta 1090. je strašen vihar porušil v njem 600 hiš in več cerkva. Leta 1258. je zavlada v mestu lakota in pobrala 20.000 duš. Glad je vklestil mesto v svoje krepelje znova l. 1314. in 1317. Leta 1347. je pomrla zaradi kuge polovica meščanov. Samo na enem pokopali-

šču so položili v zemljo 50 tisoč ljudi! Trpljenja Londona še ni bilo konec. — V kmečkem uporu vodje Taylorja, ki je 1381 udril v mesto, so ljudje prestali mnogo strahu. Pod kraljem Jakobom I. je umrlo v Londonu 30.000 duš, pod Karlom I. je kuga pomorila 45 tisoč meščanov.

Porazno je bilo umeščanje kuge v letih 1664.—1666. Po uradnih zapiskih je tedaj umrlo 68.950 Londončanov. Dejansko pa mnogo nad 100 tisoč!

Komaj je kuga prestala, je 2. septembra 1666 izbruhnil v mestu velik požar. V nekaj

Kultura

Pred nastopom sedmih mladih igralcev

V kratkem bodo igrali v Narodnem gledališču v Mariboru znamenito dramsko delo Angleža Sheriffa »Konec poti« gg. Jožko Lukeš, Stanko Ledinek, Maks Planinc, Boris Brunčko, Franc Kumer, Joža Babič, Milan Venišnik, Danilo Turk, Simon Kager in Božo Podkrajšek. Predstava bo v okviru produkcije dramske šole g. Vladimira Skrbinska pod pokroviteljstvom Narodnega gledališča. S to prireditvijo stopa pred gledališko javnost sedem mladih, talentiranih ljudi, ki so v razdobju pokrdrugega leta prebrodili vse odtenke sistematičnega in metodičnega dela, potrebnega za umetniško in tehnično dograditev gledališkega igralca.

Njihova naloga ni lahka, kajti drama »Konec poti« zahteva od vsakega posameznika sproščeno in zrelo umetniško ustvarjanje, katerega bistvo so: resnično psihološko doživljanje, direktno, še večkrat pa indirektno, skrito za nezavzetim ali celo čustvu nasprotujočim besedilu, resničen sluh in čut za intonacijo in razpoloženje, točna razčlenba miselne vsebine teksta, vse to pa oprto na čim dovršenejšo tehniko govora in telesno sproščenost.

Prav zaradi tega je na mestu izbira takega, oziroma tega dela. Kajti kakor je gotovo, da nastopajoči gospodje stoji šele na začetku takega ustvarjanja, prav tako je tudi gotovo, da so se do njegovega bistva dokopali in bodo oprti na svoje talente ustvarili impresivno predstavo, ki bo zajemala in pretresala. In to dejstvo naj dokaže, da so zmogni še globjega razvoja v igravsko umetnost, h kateri z vso zavzetostjo in žilavostjo stremijo, ker so si jo izbrali za svoj življenjski poklic, če jim bodo naše razmere toliko naklonjene, da se mu v bližnji bodočnosti lahko popolnoma posvetijo.

Zdi se nam potrebno našo javnost tako podrobno obvestiti o tej sicer lahko spregledljivi manifestaciji stremeče zmognosti in volje, ker je povezana z bodočim razvojem slovenskega in ožje mariborskega gledališča. Vsi, ki z zdravim čutom reagirajo na pretrese, ki jih doživljamo z ozirom na svetovno dogajanje, se zavedajo, da moramo na vseh koncih začeti graditi s prerojeno močno zavzetostjo. Predvsem pa na stavbi naše duhovne podobe, kjer edino se lahko postavimo enakopravno v vrsto svetovnih narodov, a močan poudarek te duhovne

urah je strašno ognjeno pustošenje uničilo 13.200 hiš, 89 cerkva. 400 ulic je bilo zasutih z razvalinami. Od tedaj niso več gradili hiš iz lesa.

Preroke besede k sedanji vojni je izrekel že francoski rojalist Jaques Bainville leta 1916. Tedaj je moč zapisal, da bo pravi zmagovalac v svetovni vojni ne tisti, ki bo zadnji zmagal, nego oni, ki bo znal po svetovni vojni bolje izkoristiti dvajset naslednjih let.

Med alarmom je izgubil življenje baron De Vitrolles, bivši francoski poslanik v Haagu. Ko je v Londonu med alarmom skočil pred Piccadilly Circusom čez cesto, ga je povozil neki avtobus.

Italijanska industrija se že zdaj pripravlja za velik napredek, ki jo čaka po vojni, piše »Il Piccolo di Trieste«. »Novi red v svetu bo pripomogel Italiji, da ji v njej pripojenih kolonijah in v krajih zavezniških sil ne bo manjkalo surovin.«

Bivši član nemškega Centruma, Albert Hakelsberger, tovarnar znanih kozarcev za vkuhanje »Wecke«, je v 47. letu umrl v Freiburgu. Leta 1933. je ostal v rajstagu, toda je bil kmalu obsojen zaradi deviznih prestopkov.

Japonskega budističnega meniha Maruyama, ki je dajal indijskemu narodnemu kongresu navodila za odpor proti Angliji, so indijska oblastva zaprla.

Tri oklopne orjake dobe USA. 35.000tonska ladja »North Carolina« je že spuščena v morje, zdaj so začeli graditi 45.000tonske ladje velikanki »Sow« in »Missouri«. Ladjedelnica v New Yorku dela s polno paro. V delu je tudi osem novih rušilcev. Zaposlenih je 16.550 delavcev, vsak dan jih sprejmejo 30 novih.

Nemški generalni konzulati so začeli poslovati v Vladivostoku, Batumu in Leningradu, sovjetski pa na Dunaju, v Pragi in Königsbergu. Ti uradi bodo imeli pravico dajati potnikom dovoljenja za direktna potovanja v Nemčijo ali sovjetsko Rusijo.

Mesta bolgarske Dobrudže in njihov položaj. Pri večerajšnjem članku pod tem naslovom je na koncu pomotoma izostala značka —r.

FRANK KNOX
mornariški minister USA

DOHODEK SLOVENSKE INDUSTRIJE JE TRIKRAT ODTEHTAN Z DAVKI

Kadar se je kdo pred leti skliceval na to, da slovenska industrija dobi za svoje izdelke veliko denarja iz drugih banovin in da k gospodarski bilanci Slovenije prispevajo južne banovine, ki kupujejo slovenske industrijske izdelke, smo jim že takrat lahko zabrusili nazaj, da je dohodek, kolikor ga dobi slovenska industrija iz južnih krajev, trikrat odtehtan z davki, ki jih preveč plačuje Slovenija. (»Slovenija« št. 40.)

stavbe tvori prav gledališče, kot narodu najpristopnejša in nanj tudi najbolj vplivajoča umetnost. S tem spoznanjem nas mora zajeti podoba bodočega slovenskega in ožje mariborskega gledališča, kot edinega drugega njegovega predstavnika v stiku z drugorodnim.

Kot smo v našem listu že povedali, je treba začeti z izgraditvijo nove podobe našega gledališča takoj. V to delo pa poleg zidanja poslopja, veliko večje subvencije, njegovega organiziranja dela za napredek in pohod med narod, predvsem spada dopolnitev igralskega osebja, ki ga danes vkljub kvalitetnemu, žilavo požrtvovalnem delu ovira v popolnem razmahu poleg razmer preko vsega njegova majhna številčnost. Zato smo prepričani, da nam prav v teh mladih ljudeh, ki bodo doglednega dne kot zaokrožena enota stopili na deske, ki pomenjajo svet, in še v ostalih, ki se jim bodo pridružili v vedno novih poizkusih, raste tisti naraščaj, ki bo v trenutku ko bo to možno, z zrelo sposobnostjo in pripravljenostjo sprejel nase odgovornosti polno dolžnost, katere je naložena igralskemu poklicu.

Tem vrednejše je blagohotno sodelovanje g. Boža Podkrajška, ki je dopolnil ta ansambl s svojim dobršnim kosom igralskega talenta in tisto požrtvovalnostjo, ki se z zdravim čutom pojavi vedno tam, kjer je treba pomagati ali začeti graditi nove dobrine.

INDUSTRIJI SPOSOBNE ENERGIČNE LJUDI!

Za izvedbo industrializacije v začrtnem smislu je neobhodno potrebno imeti kader poštenih, strokovno sposobnih in energičnih ljudi, za take ljudi ne bo težko najti potrebne kapitala, saj za manjšo tvornico ni treba več denarja kot za srednje veliko hišo. Da je denarja dovolj, dokazujejo nove hiše v naših mestih, ki kar rastejo iz tal. Zakaj bi se ne poskušali zidati malih tvornic, namesto da prekomerno forsiramo zidanje stanovanjskih hiš? — (Ing. Leon Kavčnik v. 3.—9. št. »Mislil in delac.«)

Novice

Čuvajmo gozdove - neizčrpen vir narodnega premoženja!

Tretjina ozemlja naše države je pokrita z gozdovi. Torej smo bogati na lesu, lahko ga izvažamo v velikih količinah ter s tem dvigujemo devizno moč naše države. Marsikdo nas zavida za to lepo narodno gospodarsko premoženje, ki predstavlja velike koristi za industrijo ter trgovino. **Gozdovi so v življenju in gospodarstvu države in posameznih državljanov velikega pomena ter predstavljajo ob smotrnem gozdarstvu vir neizčrpnega velikega narodnega premoženja.**

Glavni gozdni pridelek je les in dobro vemo, da ni panoge v gospodarskem življenju, ki bi lahko uspevala brez lesa. Gozd nam daje tudi raznovrstne uporabne gozdne plodove, steljo in krmo za živino, lubje itd. Pri vzgoji, varstvu in izkoriščanju gozdov imamo raznovrstna dela, ki zaposlujejo v današnji dobi že preko 200.000 raznih delavcev ter jim nudijo zaslužek ali nekaterim tudi popolno življenjsko existenco. **Zato so gozdovi iz socialnega stališča velike važnosti, saj so pogosto prebivalstvu v hribovitih krajih naše domovine edini ali vsaj največji vir dohodkov za preživljanje.**

Naši krasni gozdovi imajo svojo važnost tudi v klimatičnem, higlenskem, tujsko-prometnem in estetičnem oziru. Gozdovi nam regulirajo podnebne in ozračne

Letos bo vino dražje!

Kljub pričakovanju, da bodo letos v Slov. goricah trgali grozdje šele okrog godu sv. Martina, so se nekateri vinogradniki le malo ozirali na nasvete kmetijskih strokovnjakov. Čim je prenehala zadnje deževje 2. t. m., so že naslednjega dne pričeli nekateri vinogradniki s trgatvijo, in to predvsem oni, ki imajo poleg drugih sort še samorodnice. Razumljivo je, da še grozdje ni povsem dozorelo in zato ni mogoče pričakovati izvrstnega pridelka, ker vreme zadnje dni ni bilo za to dovolj primerno. Večina vinogradnikov hiti s trgatvijo, ker meni, da sedanje vreme ne bo stalno. Letošnji vinski pridelek bo po sedanjih izglelih kvalitativno in kvantitativno slabši od lanskega. Po raznih vinorodnih predelih je letos povzročila trti občutno škodo peronospora, ker vinogradniki niso pogodili s pravočasnim škropljenjem. Starih vinskih zalog sedaj skoraj ni več, zato se zanimajo gostilničarji predvsem za nov pridelek. Vinske kupčije so na višku in so tudi cene višje od lanskih. Nekateri že ponujajo po 5, 6 in celo 7 din za novi mošt, dočim so ga prejšnja leta naši vinogradniki prodajali po 2-4 din.

razmere s tem, da vplivajo ugodno na zemeljsko in zračno vlogo, na padavine (omejujejo hude ure in točo!), na hudo-urnike, plazove in poplave. Spomnimo se izsekanega in pustega kraškega sveta, kjer razsaja burja ter se vsaka ped plodne zemlje čuva kot največja dragoceno-ost. Gozdovi po naših planinah nudijo turistom in tujcem, ki prihajajo leto za letom k nam polno naravnih užtkov, duševno sprostitvev in osvežitvev.

Gozdovi nam kot zavetišče in skrivališče raznovrstne divjadi nudijo bogati

vir dohodkov, ki ga daje lov. Še mnoge koristi imamo od gozdov in to ne samo njihovi lastniki, ampak tudi ostali, zato smo vsi zainteresirani na pravilnem gozdnem gospodarstvu.

Mnogo pa je činiteljev, ki gozd uničujejo. Naštevanje vseh teh bi nas zavedlo predaleč. Omejimo se le na gozdne požare, ki so največji škodljivci naših gozdov. Gozdni požari uničujejo veliko množino dragocenega lesa, preženeje divjačino in uničujejo gozdno zemljo. Škoda, ki

Pereča šolska vprašanja v ljutomerskem okraju

V ljutomerskem okraju je 23 ljudskih šol, od katerih imajo komaj 3 šole zadostno število učilnic. Ostalih 20 šol je nepopolnih in manjka na njih skupno 46 učilnic. Posledica tega pomanjkanja je, da je pouk v eni in isti učilnici predpoldne in popoldne in to le po kratkem presledku. Taka učilnica je premalo prezračena. Posebno ob hladnih deževnih jesenskih dnevih in pozimi, je prezračevanje tu skoraj nemogoče.

V ljutomerskem okraju je na 2000 prebivalcev 1 šola in v 1 učilnici je povprečno 63 otrok, kar je brezdvomno preveliko število in so vse učilnice prenapolnjene. Skoraj na vsaki šoli je pomanjkanje učnih moči, zato je problem še težji. Samo v Križevcih manjka n. pr. kar 6 učilnic. Sicer tam že gradijo novo ljudsko šolo od 1. 1908, pa se je komaj sedaj premaknila zadeva z mrtve točke, ko so začeli iskati zemljišče.

V ljutomerskem srezu je posebno aktualno vprašanje šolskih okolišev. Tu je komaj 12 velikih občin, v katerih je združenih več bivših manjših občin. Kraji so raztreseni, zato so šolski okoliši obsežni, tako da morajo otroci po uro in še dalj hoditi v šolo in tam čepeti v pretesnih učilnicah.

Tudi ta problem bi se lahko rešil na ta način, da bi velike šolske okoliše razdelili in tam napravili dva. Seveda bi morala za novi šolski okoliš zgraditi novo šolo. Vse vzporedne oddelke bi premestili v ta novi šolski okoliš in dobili tako tri, štiri in petrazrednice namesto dosedanjih 7, 8 in celo 12 razrednic. Seveda bi morali to izvesti v soglasju s prebivalstvom, ki bi ga morali v tej potrebi prepričati. Tako bi imel učitelj v enem oddelku manj dece, ki ne bi bila tako utrujena in bi bili uspehi brezdvomno

večji, kakor pa v sedanji natrpani učilnici.

Posebno vprašanje so učiteljska stanovanja. Teh je komaj 42. Tako moramo računati, da stanuje 60% učiteljstva (če odštejemo poročene učiteljice) izven šole, v vaških hišah. Vedeti moramo, da se ponekod na vasi sploh ne dobi stanovanja in mora učiteljstvo stanovati v sosednjih krajih. Stanarina 150 din, ki jo dobi učitelj, ni nikoli dovolj. Dve šoli nimata stanovanja niti za upravitelja, ki mora stanovati v vasi. — Za ljudsko šolo ne bi smelo primanjkovati kreditov, ker vemo, da kakršna bo ljudska šola kot

Boj za drva v Prekmurju

Iz lendavskega okraja smo prejeli sledeči dopis: Naši ljudje, ki so takorekoč stalno bili na razpolago gozdni upravi veleposestva grofice Marije Zichy, revir Mala Polana, se temu čedalje bolj izogibajo. V tem gozdu, ki leži tik M. Polane, so naši ljudje že pol stoletja garali in gubili svoje zdravje in si tako priskržili nekaj drv, ki jih v naših krajih čedalje bolj primanjkuje. Veleposestvo že par let dviga cene. Nekdaj si v tem gozdu lahko drva zaslužil s težaškimi deli, danes je to skoraj nemogoče. Drva pa moraš imeti, če hočeš sebi in živini postreči s kuhano hrano. Ljudje hodijo stalno prosit za drva. Zadovoljili bi se tudi s tistim suhim vejevjem in s »suhaznjico«, ki tam na tleh trohni in gnije. Ali je prav, da to vse gnije, naši ubogi, katerih je vse polno, pa bodo morali sedeti pri mrzli peči? Če se že komu posreči, da dobi v tem gozdu kakšen voz »suharni«, mora zato garati po 20 težakov. Če bi samo vsak težak veljal 5 din, bi to bilo že 100 din. Gozdna uprava pa pri

jo povzročajo gozdni požari v naši državi gre vsako leto v nekaj milijonov. Vzroki gozdnih požarov so pogosto v nepoučenosti preprostega ljudstva. Zato bi morali gozdarski strokovnjaki, gasilci, učitelji in duhovščina vsako leto ljudi primerno zainteresirati na važnosti gozdov in varstvenih ukrepov za čuvanje istih. Le na ta način bi se požari omejili ali popolnoma prenehali. S tem bi se naše narodno gospodarstvo opomoglo, kajti požari nam gozdove uničujejo hitro, a mnogokrat pretečejo desetletja predno je ob velikih finančnih žrtvah in naporih gozd zoren obnovljen. Dolžnost vsakogar je, da po svojih močeh stori vse za preprečevanje upoštevanja naših gozdov po požarih, ki so mnogokrat naravnost katastrofalni. —gu—

splošna narodna vzgojevalnica, takšen bo naš narod.

ELEKTRIFIKACIJSKA DELA PRI SV. JURIJU OB J. ŽEL.

Dela za napeljavo elektriškega voda v Novo vas pri Sv. Juriju ob j. žel. so v polnem teku in bodo v nekaj dneh končana. Vsa elektrifikacijska dela opravlja znano celjsko elektriško podjetje Anton Dobrotinšek, ki se kot šentjurski domačin zelo zavzema za ureditev tamošnjega kraja. Ko bo prosti vod v Novo vas dokončan, bodo pričeli z elektrifikacijo vasi.

o Pri skoku čez plot se je ponesrečil v Vuzenici 17 letni krojaški vajenec Slavko Krojačič. Zlomil si je desnico, zaradi česar so ga prepeljali v slovenjegraško bolnišnico.

tem ne pomisli, koliko škode vsako leto napravi zverjad našemu kmetu. Zato pa ni čuda, če se med ljudmi šušlja o razdelitvi tega gozda. Ker si naši ljudje v tem gozdu več ne morejo prislužiti drv, so se začeli s prošnjami zatekati v Esterhazijev gozd, kjer so našli na bolj usmiljeno srce. V tem gozdu je gozdni čuvaj razumel potrebe naših ljudi ter jih je priporočal svoji gozdni upravi. Naši ljudje so takoj dobili dovoljenje, da lahko izrujejo panje kjer je drevje posekano. Seveda je delo precej težko, ampak naš človek res vse premore.

Tako so naši napotrebnejši lahko prišli vsaj do nekaj drv. Vsi izkopani panji so brez težakov njihova last. Na očiščene parcele jim je Esterhazijevo veleposestvo dovolilo posejati proso in sicer tako, da obdelovalec dobi dva dela prosa, veleposestvo pa enega. Tako je od tega naš mali človek imel dvojno korist.

Spomnite se CMD!

RUBY M. AYRES:

DRUGI MEDENI TEDEN

ROMAN

6

Gospa Wyattova se je obrnila k nje-mu: — Sodim, da se zelo zanimam za gledališče?

— Da... ne... da, mislim, da se res zanimam. — Sram ga je bilo, ko je čul svoje raztresene in nesmiselne besede. Htel je popraviti: — To igro sem videl najmanj desetkrat, silno mi je všeč! Zelo rad, prav rad jo gledam!

— Kako razkošno je vse to, — je sanjavo dejala Kristina. Naslonjena je bila v kotu poleg njega. Videl je samo njene roke v belih rokavicah, položene v naročju.

— Dovolite mi, da vas kdaj povabim s seboj, — je rekel. Objel ga je občutek, da bi postal nelzmerno smešen, če bi sedajle prenehel govoriti.

— Čestokrat dobim vstopnice za premiere in navadne predstave, — se je silil k razgovoru. Kristina se je vzravnala na sedežu.

— Vzemite me s seboj! Kako lepo je to! Tako rada bi šla! Jimmy, ali poznate koga od gledališča... igralke ali igralce...?

— Nekatero poznam.

— Toda gospodične ne poznate, kaj? — je pritaženo vprašala.

— Poznam... seveda jo poznam, — je rekel Jimmy.

Kristina je radostno vzkliknila: — Zelenela bi si seznaniti se z njo!

Challoner ni mogel odgovoriti. Ves svet bi dal, ko bi mogel ta hip ustaviti avto in pobegniti odtod; toda vedel je, da tega ne more storiti. In pospremil je gospo Wyattovo in Kristino skozi vežo hotela.

— Mar ni kot v nekdanjih dneh? — je rekel s težavo. — Prav tako kot v nekdanjih dneh v Upton House. Ničesar si bolj vroče ne želim kot da bi se oni dnevi spet povrnili!

— Vaš dom je vendar ondi še vedno prav tak, — je dejala gospa Wyattova v nasmehu. — Znabiti ga spet kdaj obiščete.

Toda Challoner ni tako mislil. Zdelo se mu je, da bi se vrnil z veliko težavo tja, kjer je preživel svoje detinstvo. Kako se je izpremenil od tistih dob, ko je po vrtu lovil Kristino ter jo vlekel za lase, ker ga ni hotela poljubiti.

Zrl je vanjo s spomini v očeh. Rahla rdečica mu je zalila lica, kajti spomnil se je otroške ljubezni, ki jo je že popolnoma pozabil.

Gospa Wyattova je odšla. Ostal je sam s Kristino. — Ljubil sem vas takrat, kaj? — je vprašal. Čutil je, da je nesrečen, zato mu je bilo vseeno, pa naj se zgodi kakoli.

Kristina ga je pogledala z vlažnimi očmi. — Da, — je dejala skoraj neslišno.

Njen obraz je vzbudil v Jimmyjevem srcu nekdanji nemir. To dekle je bilo njegova prva ljubezen, in noben moški do-cela ne pozabi svoje prve ljubezni. Sklonil se je k njej.

— Kristina, ali si želite, da bi se tišči dnevi spet vrnili? — jo je vprašal.

Za hip so zasijale njene lepe rjave oči. Zares, ta trenutek je bila več ko samo lepo dekle.

Tesnobno je čakal njenega odgovora. Ta večer je bil ranjen njegov ponos. Drhteča sreča v obrazu tegale dekleta pa je hladila njegovo težko rano.

— Ali bi si želela, kaj? — je vprašal znova.

— Da, — je mehko dejala Kristina. — Da, če si jih tudi vi želite.

2

Izdan

Bilo je že pozno, ko je prišel Jimmy domov. Silno truden je bil in glava ga je skeleče bolela. Toda vso noč ni mogel zatisniti očesa.

Ne, to, da je bil Cynthijin mož še živ, ga ni toliko ranilo, toda da se mu je sinoči Cynthija izognila ter odšla iz gleda-

lišča s Mortlakom. Nezaslišano. Kako iz srca je sovražil tega bedaka, ki je bil preobložen z denarjem in bogastvom. Jimmy je bil seveda v primeri z njim prava cerkvena miš. To, kar mu je v četrletnih obrokkih pošiljal brat, je skopnelo, preden je pričelo drugo četrletje. Mimo tega pa je ta dohodek nestalen ter odvisen od bratove volje. Če se bratu, temu Horaciju Velikeju, zljubi, lahko nekega dne odreže in — pika.

Jimmy je ostal in se oblekel prej kot kdajkoli. Stopil je na ulico ter v najbližji cvetličarni kupil šopek najdražjih rož, ki jih je mogel sploh dobiti. Sam jih je odnesel v stanovanje Cyenthije Farrowe ter napisal listek, proseč, naj ga sprejme vsaj za trenutek.

Čez hip je že dobil odgovor. Gospodična Farrowa mu sporoča pozdrave in zahvalo. Toda, ali bi je ne hotel obiskati popoldne, kajti sedajle jo strahovito boli glava in sploh je silno utrujena?

Challoner je odšel, ne da bi kaj odgovoril. Ta hip je bil največji siromak v vsem Londonu. Kako bo vendar dočkal popoldneva? Ali bo Cynthija posledje vedno tako z njim? Mar se mu bo neprestano izogibala ter ga odbijala?

Pohajkoval je po West-Endu ter brez zanimanja pasel oči po izložbah. Opoldne je bil spet v svojem stanovanju. Ko je prišel domov, ga je pred vrati čakal sel. Prinesel mu je pismo. Pislala ga je Cynthija Farrowa.

(Dalje.)

Narodno-obrambno delo selniškega Sokola

Selniški Sokol bo razvil v nedeljo naščajski prapor, ki mu bo kumovalo ruško društvo. V zvezi z razvitjem bo tudi nastop. Zato bo prav, če se ob tej priložnosti malo spomnimo preteklosti te zasluzne sokolske postojanke.

Sokolsko društvo Selnica ob Dravi je edina predvojna sokolska postojanka v Podravini in na Kobanskem. Pod najtežimi pogoji je zbiral rodoljub in kmetski sin Sagaj France Slovence, Selničane, da ustanovijo narodno organizacijo. Zdravljenci sin naše zemlje je zahteval uradovanje v slovenskem jeziku. Nasprotniki, ki so imeli povsod podpore, so hoteli v kali zatreti nastanek nacionalne organizacije v Selnici. Huda preganjanja, razna sumničenja in zlobna obrekovanja so zadala toliko bali preganjenemu, da je prenehalo biti njegovo srce. Vendar je bil njegov pogreb žalna nacionalna manifestacija. Muropoljski Sokoli v krojih so nesli njegovo krsto zavito v slovensko zastavo. Po njegovi smrti je bil ustanovljen selniški Sokol. Prvi starosta je bil, sedaj že rajni učitelj Kovačič Ferdo, rodni brat agilnega dr. Maksa. V Sokolu ni bilo društveno, ampak družinsko sodelovanje. 1913 je bil prvi javni nastop selniških Sokolov v senci avstrijskih bajonetov. Okoli sto grožnikov je zasedlo telovadni prostor na Mesaričevem domu. Starosta Kovačič je izvedel nastop s tako disciplino, da je ostal vsem v spominu. Kljub prepo-

vedi dostopu rdečih srca v samo vas Selnico je njihova misel zdrnila naše ljudstvo k zavednosti. Učitelj Zemljč J. Rastko je priredil spomladi 1914 ciklus predavanj o naši zemlji in slovenskem ustoličevanju vojvod. Že pred znano vidovdanske proslavo štirinajstega leta, je bila v Rušah prva javna telovadba pod Pohorjem. Sokoli iz Selnice so hodili na obiske k narodnim društvom ter tako spoznavali ljudi naših misli. Ob razvitju prapora Sokola Maribor-matica 28. 6. 1914. so v Rušah sodelovali vsi selniški telovadni oddelki. Za tem je nastala grenka doba hudih preizkušenj. Zagrizenci so pričeli pozdravljati »vrvi na vrat Sokolom«. Zahtevali so javno da se slov. učiteljem Sokolom v Selnici prepove pouk, sploh še korak v šolo. Kmalu je prišla Anina nedelja. Vkljenjeni v verige, v spremstvu rožnikov, so bili odgnani iz domačije daleč v ječe in okove naši — a to samo zato, ker so brez sramu priznali, da so člani slovenskega naroda. Kovačič in Zemljč, kakor tudi ostali Sokoli, so morali obleči vojaško suknjo. Vsi so bili označeni kot nezanesljivi! Opravljali so najtežja in najnevarnejša dela. Na Krasu, nedaleč od Doberdoba je Kovačiču kamenček razbite skale prebil sence. Ob koncu vojne je doletela nesreča Zemljča. Svoj sen sniva na pobrežjem pokopališča. Seme posejano v času ko je rod pil iz kupe pelin, je padlo na rodovitna tla.

Celje

Velik požar v Trnovljah

GASILCI REŠILI MED DRUGIM 30.000 DINARJEV GOTOVINE

Včeraj je ob 9. dopoldne izbruhnil ogenj v gospodarskem poslopiju železnice Cirila Božuna v Trnovljah pri Celju. V prvem nadstropju gospodarskega poslopija je imel Božun urejeno svoje stanovanje. Na kraj požara so prišli domači gasilci in gasilci iz Celja. Rešili so pohištvo, obleko in iz miznice 30.000 din gotovine. Iz gospodar-

skega poslopija so rešili zalogo žita in nekaj gospodarskega orodja. Zgorelo je ostreže s stanovanjem vred, seno in slamoreznica. Živino so domači že prej spravili na varno. Škoda znaša okrog 100.000 dinarjev in je delno krita z zavarovalnino. Požar je najbrž nastal zaradi slabega dimnika.

Obrtniško zborovanje v Laškem

Meseca februarja je Zbornica TOI v Ljubljani razpustila več obrtniških združenj, da bi s tem ustvarila večjo povezanost obrtnišva in dala v poštev prihajajočim skupnim združenjem večjo finančno podlago. Na tej osnovi reorganizirana združenja imajo ta mesec svoje skupščine. Zborovanja v Laškem se je udeležilo nad 200 obrtnikov, vodil ga je dosedanji predsednik g. P. Hrastelj. Na zborovanju so bila podana poročila dosedanjih združenj in se je razpravljalo o bodočem delu reorganiziranega skupnega združenja. Proračun za bodoče poslovno leto znaša 31.450 din dohodkov in 30.700 din

izdatkov. Zadržne doklade so v proračunu v razliki 10, 20 in 50 din ter se ravna po številu vajencev, odnosno pomočnikov, ki jih zaposluje dotični obrtnik. Poverjenišva se bodo ustanovila v Trbovljah, Hrastniku in Zidanem mostu, za posamezne obrtniške panoge pa se bodo ustanovili posebni odseki. Pri volitvah so bili v novo upravo izvoljeni: predsednik P. Hrastelj, podpredsednik M. Škerbič, odborniki A. Malgaj, Čestnik, Guček, Kužnik, Drobež, Arnšek, Zorko, Bernard, Peternel, Deaci, Aškerc, Hutar, Babič in Klezin.

GLAS IZ OBCINSTVA

Casopisi so poročali, da bo tržno nadzorstvo v soboto najbrž prodajalo na trgu zelje po 1.35 din za kg. V ponedeljek je neki trgovec prodajal na Bregu prama zelje po 1.10 din za kg. Konsumenti se vprašujejo, kako trgovci, ki mora plačati vse dajatve, lahko prodaja zelje po 1.10 din za kg, mestna občina pa, ki teh dajatev nima, po 1.35 din za kg. Če se tržno nadzorstvo trudi, preskrbeli prebivalstvu najnujnejše življenjske potrebščine, naj gleda, da jih bo postavilo na trg najmanj po isti ceni, kakor to storijo privatni trgovci.

c Iz protidraginjskega odbora sta izstopila Jakob Blažon in Rudolf Pibrovč. Na novo so poklicani v imenovani odbor Avgust Sotler, trg. pomočnik, urednik »Slovenca« Slavko Skoberne in elektromonter Janko Zagar.

c V tavnari je padla 45 letna delavka Menc Pavla iz Soštanja in si zlomila ključnico.

c Z avtomobila je padel 42letni dninar Ivan Primožič iz Malega vrha pri Smartnem ob Paki, ko se je peljal iz Letuša proti Smartnem. Tovorni avto se je nagnil in Primožič je z zaboji vred padel na cesto ter si zlomil roko.

c V vinogradu je padel 54letni mali posestnik Ciril Ogrizek iz Kačjega dola pri St. Petru na Medvedovem selu in si zlomil roko.

c Nerodno je skočil s tovornega avtomobila v Celju pri kolodvoru 19letni rudar Marolt Stanko iz Arje vasi pri Petrovčah in si zlomil nogo.

c Odlikovanje. Z redom Sv. Save pete stopnje je bil včeraj odlikovan g. Josip Gračar, nastavnik za risanje na deški me-

ščanski šoli v Celju, predsednik Celjskega Šahovskega kluba in starešina celjskih skavtov.

c Sokolsko društvo Celje-matica vabi članstvo, da se udeleži pogreba pokojnega br. dr. Gvidona Serneca, ki bo jutri ob 16. Čas in kraj zbirališča bo razviden iz jutranjih listov. Krojaši v kroju, ostali v civilu z znakom.

c Pogreb pokojnega dr. Gvidona Serneca bo jutri ob 16. iz hiše žalosti Gregorčičeva ulica 1 na okoliško pokopališče. Sv. maša zadušnica se bo brala v ponedeljek, ob 7. zjutraj v opatijski cerkvi sv. Danijela.

c Nesreča v stolarni na Teharju. Včeraj dopoldne je v stolarni na Teharjih stroj zgrabil delavca Ivana Verbošca in mu odtrgal 3 prste na levi roki. Z rešilnim avtomobilom so ponesrečenca odpeljali v celjsko bolnišnico.

c Cene živine in kmetijskih pridelkov v celjskem okraju. Voli I. vrste 750 do 850, II. 7-750, III. 650-7; telice I. vrste 750-850, II. 7-757, III. 6-7; krave I. vrste 6-7, II. 5-6, III. 4-5; teleta I. vrste 9, II. 8; prašiči špeharji 14-15, pršutarji 12-13 din kg žive teže. — Goveje meso I. vrste prednji del 16, zadnji del 18, II. prednji del 14, zadnji del 16, III. 14; svinjina 18-20, slanina 25, svinjska —mast 26. — Ječmen 400, oves 350, koruza 420, fižol 500, krompir 175 din za 100 kg. Jabolka I. vrste 500, II. 400, III. hruške I. vrste 800, II. 600, pšenična moka do 900, koruzna 550, ajdova 700 din za 100 kg.

o. Za reševalni sklad SPD so nabrali izletniki na Veliki Planini 6. t. m. din 166.50. Slovensko planinsko društvo se vsem darovalcem najtopleje zahvaljuje.

Ljubljana

ZBOROVANJE DIMNIKARSKIH POMOČNIKOV

Organizacija dimnikarskih pomočnikov, katere delokrog obsega vso Slovenijo, je imela v Ljubljani svoj 19. občni zbor. Na zboru, ki so se ga udeležili dimnikarski pomočniki iz Ljubljane, Maribora, Celja, Gorenjske, Dolenjske in Notranjske, so bili sprejeti zlasti sklepi za ureditev službenega razmerja in plač z enotno kolektivno pogodbo. Dimnikarski pomočniki doslej sploh niso imeli nobene kolektivne pogodbe in veliko število njih ne prejema niti odrejenih minimalnih mezd, ki morajo znašati v mestih Ljubljana, Maribor in Celje 330 din, na deželi pa 300 din tedensko. Nadalje je zbor razpravljal o potrebi določitve novih dimnikarskih ometalnih rajonov, zlasti v Ljubljani, Mariboru in Celju, ter da se spet uvede redno in obvezno ometanje, vse razne dosedanje izjeme pa ukinejo. Svoje zahteve je organizacija postavila v resoluciji, ki je bila soglasno sprejeta.

PRIJAVLJANJE PRIMEROV BREZ-VESTNE SPEKULACIJE

Dogajajo se primeri, da obrtniki raznih strok in trgovci prodajajo kupcem blago, ki ne ustreza zahtevani teži ali količini glede na maksimalne cene ali ki je slabše kakovosti. Prizadete stranke v takih primerih navadno iznašajo svoje upravičene pritožbe v časopisih. Pravilneje bi pa bilo in postopek bi bil krajši in bolj učinkovit, če bi prizadeti nemudoma prijavili vsak tak primer oblasti.

Zato opozarja mestno poglavarstvo občinstvo, naj vse primere, kjer gre ali za navijanje cen ali pa brezvestno spekulacijo, nemudoma osebno, ustmeno ali pismeno javi mestnemu uradu za aprovizacijo in pobijanje draginje (ta urad je na Krekovem trgu št. 10, I), ali pa neposredno upravi policije v Ljubljani.

a Fatima je obiskala rodni dom. Nedavno je »Večernik« kakor vsi drugi časopisi poročal o razkritju tajne tiste muslimanske deklice Fatime, ki je pred 40 leti izginila iz očetovskega doma. Dogodek je takrat silno razburil vse muslimansko prebivalstvo Hercegovine in Bosne. Letos v avgustu se je Fatima, sedanja gospa Prijateljeva v Mostah pri Ljubljani, sama oglasila s pismom svoji sestri in bratu v Mostarju, da je živa in zdrava in da bi rada zvedela kaj o svojem domu. Kmalu nato jo je obiskal njen brat. Te dni pa je gospa Prijateljeva s svojim sinom odpotovala v Mostar, kjer je njena pojava zbudila pravcato senzacijo; v trumah so jo hodili ljudje gledat kot kakšen čudež. Povsod so ji izkazovali največjo gostoljubnost, in polna nepozabnih vtisov se je vrnila v Ljubljano z obljubo, da bo odslej v stalni zvezi s svojim rodnim domom. Neki sarajevski novinar namerava baje napisati Fatimin življenjski roman v knjigi.

a Mož iz Sirije Mounib Bey el Solho, »dobavitelj za Weygandovo armado« je za svoje sleparske podvige dobil pet mesecev strogega zapor. V kazen mu je všteti štirimesečni preiskovalni zapor. Tako bo sedel še en mesec, nato pa bo izgnan iz naše države.

a Ljubljansko gledališče. V operi bo v soboto premiera opere »Jenufa«. Gostuje Elza Karlovčeva in Josip Gostič. V nedeljo Leharjeva upereta »Grof Luksemburški«. — V dramu v soboto »Romeo in Julija«, v nedeljo »Revizor«.

a Predavanja v radiju o obrambi proti napadom iz zraka bodo tudi v tekoči zimski dobi in sicer vsak mesec eno soboto od 18.40 do 19. ure. Uvodno predavanje bo v soboto, 12. t. m. o temi »Letalska vojna in obramba v medsebojnem odnosu in razvoju«.

Ne pozabi naročnine!

Umril je dobrotnik slovenskega dijaštva

Na bolniškem pokopališču so pokopali Roberta Flegarica, vzgojitelja, kmetovalca in vinogradnika ter zavednega narodnega borca. Vse svoje premoženje je zapustil za podpore ubogim dijakom.

V dnevih, ko hodijo trgači in viničarji z brentami po svojih lepih goricah in nasadih, si za večno odšel od nas brez besede in slove. Nekoč si mi rekel: »Tako tiho oditi, je najlepše!«

Pred svetovno vojno si deloval na domači šoli kot odlični učitelj ter vzgojil več rodov narodno zavednih, delavnih in samostojno mislečih domačinov. Semena, ki si jih vsejal s toplo vzgojiteljsko ljubeznijo v mlade duše, so obrodila najlepše sadove; odkrite značaje, pridne roke, pogum in odločnost za narodno stvar. Več očetov, bivših Košarjevih učencev, se mi je samo izpovedalo: »Ne vem, kako bi se mi danes godilo, če bi ne bil hodil h gospodu Košarju v šolo. Iz nas je naredil to, kar smo! Njegove razlage o življenju privede so bile mojsrdske in se ne dajo pozabiti!« Malo je bilo učiteljev starejše generacije, ki bi zapustili v mladini tako močne in izrazite sledove že v prvih učiteljskih letih. Kljub temu, da je pozneje zamenjal svoj prirojeni učiteljski poklic s posestniškimi in vinogradniškimi skrbmi, je še vedno zasledoval vse javno, kulturno, politično in pedagoško življenje, dokler mu je pač to zdravje dopuščalo. Ko sem Ti pred leti poklonil svojega knjižnega prvenca, si še dejal: »Čeprav imam opravka z zdravniki, me vendar živo zanima kako piše in misli mlada generacija o današnjih pedagoških vprašanjih!«

Se nekaj spominov na večere, ki sva jih prebila za gostoljubno mizo na Tvoji stekleni verandi. Nad mizo viseča petrolejka, na mizi časopisi, pisalni stroj, pisma in čaši, napolnjeni z žlahtnim muškateljcem ali rizlingom, v miznem predalu pa redki izvod Dalmatinske Biblije. Steno verande je zavzemala pokrajinska slika Bleda, že malce obledela. »Naši ljudje premeta ljubijo to zemljo!« si večkrat omenil, ko sva z očmi merila tja v Prekmurje, do Svetinj in Jeruzalema ali na jug preko Drave do zadnjih grebenov Ivanščice. Vsa ta trpka lepota in poezija preških goric, kmetij, polj in gozdičkov je sedaj ugasnila Tvojim očem; ljubil si jih z vsem žarom svoje duše in globokega spoznanja. Predobro veš, zakaj si po svetovni vojni podil tuje čete vojakov iz sosedne Strigove tja daleč čez Muro.

Ptuj

p Zasačili so ga. Ko se je hotel neki fant iz Majskega vrha pri Sv. Vidu ponoči nazonati prepovedanega grozdja, ga je zasačil čuvaj. Prišel je nanj streljati in ga je zadel v levo nogo.

p Tri mlade klateže so včeraj po naključju ujeli na Ljutomerski cesti. Ko so oprezali na grajskem mostu pri gostilni Zupancič, je padel eden izmed njih čez most na glavo. Nezavestnega so prepeljali v bolnišnico, ostala dva pa so napolili v domovinsko občino v Hoče.

p Mlatilnica se je prevrnila na šestletnega pos. sina Slano Petra iz Nove vasi pri Sv. Marku in mu zdrobila nogo. — Gajšek Anton iz Zetal si je zlomil desnico pri padcu s kolesa.

p Mestno poglavarstvo opozarja sadjarje, da je v ponedeljek, 14. t. m. zadnji rok za prijavo in predplačilo sredstva za škropljenje, ki stane pri odjemu do 50 kg din 4.50, večja množina se zaračuna po din 9. Pozneje bo cena škropivu din 11. Zimsko škropljenje sadnega drevja je letos obvezno.

p Žetev smrti. Preminul je 79 letni posest. Fric Anton iz Pobrežja pri Ptuj. Na pogrebu so nabrali v prid šolske kuhinje 50 din. Po dolgi, mučni bolezni je včeraj popoldne izdihnila 66letna Mislovič Josipina, žena čevljarja na Zrinjsko-Frankopanski cesti.

p Globo 5000 din in 30 dni zavora so naložili nekemu špeharju, ker je prodajal salo po 24 din namesto 22 din.

p Ker mu je kolo spustilo... Pred par dnevi je bilo ukradeno zaklenjeno kolo trgovki Petek Ildi. Novi lastnik je kmalu padel v zanko. Ko mu je kolo spustilo, ga je shranil pri »nesigurni« stranki, ki je prijavila sumljivega kolesarja.

Trboveljski drobiž

Zalno svečanosti. V sredo se je ob spomeniku mučeniškega kralja zbralo več sto ljudi, da prisostvujejo spominski svečanosti. Sokolska godba je zaigrala Jenkovo »Molitev za slovanski rod«. Prosvetarka Sokola Plavšakova Marta je obudila spomine na žalostne dni v oktobru 1934. G. Paternost Fric je recital Albrechtovo »Kralj Matjaž«, nakar so se sokolski prapori ob himni sokolske godbe priklonili pred bronastim likom pokojnega kralja.

Sestanek sokolskega članstva za pripravo kandidatne liste za predstoječi občni zbor društva bo v soboto o b20. uri v Sokolskem domu.

o Druga licitacija bo razpisana za modernizacijo ceste skozi Vransko, ker se pri prvi licitaciji na tehničnem oddelku banske uprave ni oglašil niti eden zainteresent.

o Kolesarjeva nesreča. V slovenjgraško bolnišnico so pripeljali 28 letnega lesarja Stefana Zajca iz Smartnega pri Slovenjgradu, ki se je pri padcu s kolesa zaradi zloma vilice nevarno poškodoval na glavi.

Zanimivosti

Ob kipu sina boginje jutranje zore

Legenda in znanstvena razlaga o kipu v Niški puščavi

Približno dva kilometra od Nila nasproti ruševinam Karnaka sta sredi puščave dva ogromna kipa. Vsak izmed obeh je skoro dvajset metrov visok ter sedi na prestolu, ki je postavljen na posebnem podnožju. Čeprav po obliki obraza oba kipa nista niti malo podobna ljudem, vendarle trdi neka egiptska legenda, da predstavljata etiopskega kralja Memnona, sina boginje Eos, ki ga je v trojanski vojni ubil junak Ahil.

Eden izmed obeh kipov je nem, kakor vsak drug kip, drugi pa govori — in to prav zares. Ob nogah kipa je 87 napisov v grškem in latinskem jeziku, ki potrjujejo ta neobičajni pojav. Slavni ljudje so v najrazličnejših časih v zgodovini poslušali Memnonov kip. Tako so tu med ostalimi napisane besede cesarja Hadrijana, njegove žene Sabine, rimskega zgodovinarja Tacita, Plinija, Pavzanija, Lukijana in Strabona. Vsi ti trde, da so slišali čudne muzikalne zvoke, ki so prihajali iz kamna. Vsaki dan poje Memnonov kip. Legenda pravi, da Memnon na ta način pozdravlja svojo mater Eos, boginjo jutranje zore. Ko se zasliši pesem, se kipa pokrijeta s kapljicami rose: to so solze Memnonove matere.

Iz napisov se da razbrati, da sta meseca februar in marec najprimernejša, da se sliši Memnonova pesem. »Pesem« traja od rane zore dotle, ko sončni žarki posušijo roso na kipih: »ko Eos poljubi svojega sina«.

Tako pravi legenda. Znanstveniki se seveda nikakor ne morejo strinjati s to pesniško in tajinstveno razlago. Razen tega so znanstveniki ugotovili, da kipa ne predstavljata Memnona, nego egiptskega faraona Amunofa, odnosno Amenhotepa III., ki je živel približno okoli l. 1500 pred Kr. r. Bil je edini izmed egiptskih vladarjev, ki je bil že v življenju proglašen za božanstvo. Njemu na čast so zgradili mnogo templjev in tudi zgoraj omenjena kipa. L. 27. pred Kr. r. je dal rimski imperator Septimij Sever enega izmed obeh kipov popraviti. Pri tej priliki so del kipa nadomestili s petimi vrstami manjših tesanih kamnov. Skozi špranje med temi kamni, med katerimi se nahaja jutranja rosa, veje jutranji veter ter povzroča čudne glasove, ki so podobni ne-

kaki pesmi. Po drugi verziji pa nastanejo ti glasovi na ta način, da se pod vplivom toplote kamen naglo širi, ker so afriške noči jako hladne. Čim sončni žarki posuše roso, je tudi »pesmi« konec. Še ena razlaga obstaja, po kateri so staroegiptski duhovniki sami izvajali to pesem, da bi na ta način zbudili med ljudstvom vero v nadnaravne moči kamenitega kolosa.

Izgleda, da danes Memnonove pesmi ni mogoče več slišati. Znan ameriški novinar Ripley je dneve in noči zaman čakal ob Memnonovem kipu. »Povsod naokoli je vladal popolni svečani mir. Končno je sonce obsijalo vrhove bregov, za katerimi se nahaja Dolina kraljev, a velikanski Memnon je še nadalje stal pred menoj v molku, ki mi je povedal več ko pesem«, pravi ameriški novinar.

Oddelek angleške straže vodi nemške ujetnike. To so mornarji z neke ponesrečene podmornice, ki so jih angleški vojaki najprej rešili sigurne smrti na odprtem morju, nato pa so bili internirani kot vojni ujetniki.

Samega sebe spraval v norišnico

V Kopenhagenu je bil z razsodbo sodišča proglašen za duševno bolnega neki Alfred Jensen. Poslali so ga v norišnico. No to samo na sebi ni še nič tako nenavadnega. Bolj zanimiva je predzgodovina te razsodbe. Alfred Jensen je imel najboljšo namene, da strpa v norišnico Oleja Jergensena. Zato je pripravil slednjemu marsikatero neprijetno presenečenje. Tako je nekega lepega dne Ole Jergensen zagledal v časopisih svojo osmrtnico. V liste jo je poslal seveda Jensen. Neprijetno presenečenje »pokojnega« Jergensena je potolažilo samo zadovoljstvo, ko je videl, v kako velikem in častnem številu so ga prihajali znanci kropit. Nekoliko neprijetnejše presenečenje pa je doživel Jergensen, ko ga je obiskal kriminalni reporter nekega kopenhagenskega lista. Novinar mu je pokazal pismo,

v katerem ga on sam prosi, da naj ga obišče na domu, kjer leži smrtno bolan, pa bi hotel še pred svojo smrtjo sporočiti javnosti nekaj še nepojasnjenih okoliščin znane kopenhagenske kriminalne afera, v kateri je bil on glavni krivec. V resnici pa je bilo pismo le potvorba Alfreda Jensena, ki je ponaredil tudi policijsko pozivnico za Jergensena, kjer ga policija kliče, naj pride na policijo in tam odkrije vse, kar mu je znanega o oni kriminalni aferi. Jergensen se je le s težavo rešil presenečenja, ki mu jih je pripravljala Jensen ter mu dokazal falsifikate. Končno mu je le uspelo, da so Jensena strpali tja, kamor je skušal s svojimi falsifikati privedi njega. Torej nauk: Kdor drugemu jamo koplje (to je pripravljala mesto v norišnici), sam vanjo pade!

Sovjetska industrija avtomobilov

Velik korak naprej je naredila Sovjetska Unija tudi v avtomobilski industriji. V carski Rusiji niso imeli avtomobilskih tvornic. L. 1914. je bilo v Rusiji le nekaj sto in uvoženih avtomobilov. Serijska proizvodnja začela s koncem prve in začetkom druge svetovne vojne (1917—1931). L. 1931. je začela z delom prva avtomobilska tvornica »Jože Stalin«, a l. 1934. druga še večja tvornica »Maksim Gorki«. Istočasno je bila ustanovljena tudi tvornica težkih avtomobilov, ki je izdelovala tudi večje dele osebnih avtomobilov. Te tvornice so omogočile izgraditev in povečanje sovjetskega vojaškega parka. L. 1938. je nova industrija izdelala že 211.000 vozil. Posebna važnost se je iz razumljivih razlogov polagala na tovarne avtomobile, katerih produkcija je dvignjen zlasti model s 6 cilindri, ki lahko Med poslednjimi modeli teh vozil je va-

žn zlasti model s šestimi cilindri, ki lahko razvije hitrost 100 km na uro, in med tem potroši 17—20 l bencina. Tretja petletka predvideva povečanje avtomobilske produkcije. Tako bo koncem tega načrta l. 1942. letno izdelanih 400.000 avtomobilov.

Vnetje slepega črevesa bolezen premožnih

Že dolgo dobo poznajo zdravniki vnetje slepega črevesa, mnogo manj pa so jim znani vzroki te bolezni. Skoro ne poznamo jih. Posebno je naraslo število žrtv vnetja slepega črevesa v zadnjih 30 letih. Saj kljub zdravniški pomoči umre v Ameriki vsako leto okoli 16 tisoč ljudi, v

Angliji pa 3 tisoč. To je 1 odstotek vseh smrtnih primerov. Porast smrtnih primerov je predvsem občuten pri otrocih pod petim letom starosti in pri odraslih, starih nad 45 let. Z raziskovanjem je dognano, da je v mnogih primerih kriva vnetja neprirodna hrana. Po statističnih podatkih sodeč, je vnetje slepega črevesa mnogo bolj pogosto pri premožnih ljudeh, saj je med njimi dvakrat več žrtv, kakor pa med siromašnimi sloji. Statistika nadalje tudi pravi, da je bilo število obolenj za vnetjem slepega črevesa med svetovno vojno mnogo manjše, kar dokazuje, da je prehrana glavni vzrok vnetja.

— Tu imaš vitamine, jaz si vzamem odpadke!

Dober tek!

Avstralski vojak na poti v Anglijo pri zajutruku.

NE GRE BREZ HRUPA!

Janezek: »Pojdi, Tončka, igrala se bova očka in mamoi!«

Tončka: »Nemogoče, Janezek, kaj ne veš več, da je mamica prepovedala vsak hrup!«

Zaradi kombineže se je zaljubil

Mlademu statistemu Natku iz nekega obmorskega mesta se je na dokaj čuden način vnela ljubezen. Čudno se nam že zdi, če se nekdo zaljubi na prvi pogled in takšno ljubezen kaj dvomljivo gledamo. Našemu junaku pa se je zgodilo še bolj zanimivo in zamotano. Zaljublil se je namreč še predno je dekleta sploh videl ali spoznal. Na prvi pogled je to nerazumljivo, če pa zvemo za ozadje te prezanimive ljubezni, ki je imela prav takšen konec kakor tisoč drugih ljubezenskih razmerij: poroko, bomo tudi našega Natka razumeli.

Lepega sončnega jutra se je Natek sprehajal ob morski obali. Nehote se je ozrl na neko vilo, kjer se je na balkonu sušila kombineža. tanka kot dih, in ki se je lahko udajala mirnemu jutranjemu ve-

trihu. Ta komad intimne ženske oprave je zbudil v mladeniču sladko občutje. Na mah je bilo njegove veselosti konec in povsod je moral misliti samo na kombinežo ter na njo, ki jo je nosila. Predstavljala si jo je kot angeljsko bitje, mlado, veselo in razigrano.

Natek se je tudi drugo jutro sprehajal ob morski obali in gledal na balkon, toda kombineže ni bilo. Pač pa je na balkonu zagledal lepo mlado dekle. Obstal je kakor okamenel in se zagledal v krasotico. Še bolj blažen pa je bil, ko se mu je neznanica nasmehnila in takoj nato izginila.

Minilo je nekaj dni. Dva mlada zaljubljenca: Natek in njegova izvoljenka sta se vozila s prekrasno limuzino, se ko-

pala v prijetnih morskimi valovih in se zvečer vsa srečna predajala ritmu božajoče glasbe v obmorskem dancingu.

Čez mesec dni je bil Natek že srečen zakonski mož. Natek pa kombineže ni mogel pozabiti, saj se je zaradi nje zaljublil v sedanjo ženo. Zato je svojo Anko nežno vprašal, kje ima tisti blaženi kos oblačila, ker bi jo že vendar rad videl v njem. Toda Anka je bila užaljena. Kar nič ni hotela slišati o tem in vselej, kadar je bilo govora o kombineži, ga je osorno zavrnila. Nekoč pa se je Anka teno privila k Natku in mu dejala, naj ji oprost, ker ga je prevarila. Prestrašeni mož, ki še niti medenih tednov ni preživel, je šil v Anko, naj se mu takoj izpove. Ženica pa ga je prosila odpuščanja, ker ga je nalagala: kombineža, ki jo je videl na balkonu, je bila namreč od njihove — služkinje.

Maribor

Zimska pomoč študentski mladini

Samoučila, mleko, kruh in obleko deci revnim

Ob otvoritvi novega šolskega leta je sklenil krajevni šolski odbor v Studencih pri Mariboru, da radi težkih gospodarskih prilik ne sme trpeti mladina pri svojem napredku. Samoučila, mleko, kruh, najnujnejšo obutev in obleko mora imeti vsak otrok, če hočemo, da bo rodilo učno in vzgojno delo šole zaželjene sadove. Renovacije in nove naprave morajo za enkrat z dnevnega reda, vsa sredstva šole in kr. šol. odbora je mobilizirati proti sovražniku — proti oviram zdravega napredka šolske mladine.

Kr. šol. odbor je pripravil prijavnice za socialno podporo, ki so bile na razpolago vsem roditeljem ob vpisovanju. Na deški in dekliški ljudski šoli so roditelji oddali skupaj 270 prijavnice. Ker je na obeh šolah okoli 500 šoloobiskujočih otrok, lahko rečemo, da je dobra polovica otrok iz družin, ki so morale prositi za socialno podporo.

To število pa je potrebno nadaljnje razčlenitve, da se pokaže zlo v pravi obliki. Od 270 prosilcev je le 64 Studencanov poleg 206 takih otrok, ki niso pristojni v tej občini. 23,6 odst. Studencanov na eni strani in na drugi strani 76,4 odst. priseljencev, ki še nimajo domovinske pravice! Od otrok priseljencev je 111 takih, kateri so že vsaj pet let, 30 otrok prebiva tri, 34 dve in 31 le eno leto v Studencih; 95 otrok je tedaj potrebnih socialne pomoči od družin, ki so takorekoč od včeraj doma na študentskih tleh! Navedene številke so zgovoren dokaz, da se v predmetju zbirajo iz kmetijskega zaledja mali ljudje, nadalje, da je prazno besedičenje trditev, da industrijski delavec nima srca za sotrpina, proletarica iz kmetijskega zaledja.

Če pomislimo, da je treba vsaj desetletno bivanje v kraju za pridobitev domovinske pravice v Studencih, potem lahko rečemo, da deset let zadostuje našemu malemu človeku, da se pretolče med družbeno plast, katera že noče socialne podpore. To velja za dobre tri četrtine Studencanov in je obenem dokaz, kako ogromno količino zdravja hrani v sebi slovenski delavec, ki ga gospodarski viharji povojne dobe niso zlomili, je ob najbolj skromnem zaslužku in bo najtežjih gospodarskih prilikah postal človek, ki ne prosí, pač pa velikodušno daje!

No, in kaj prosijo Studenci za svoje malčke?

Samoučila, to je knjige in zvezke prosijo za 206 otrok. Mleko in kruh bi radi imeli za 158 otrok, obleko in perilo za 134 otrok in čevlje za 71 otrok.

Zaradi samoučil ne bo zaostal noben otrok v Studencih, za to postavko imamo potrebno kritje. Malo težje bo radi mleka, kruha, obleke, perila in čevljev.

Popis živine in živinske vprege

Na podlagi člena 234 zakona o ustroju vojske in mornarice bo za območje mestne občine mariborske popis živine in prevoznih sredstev 8. in 9. decembra na dvorišču kasarne 32. artil. polka v Mariboru vsakokrat s pričetkom ob 6. zjutraj. Popis bo po vsej državi po vojaških komisijah na enak način, kakor leta 1933. Pripominjamo, da živina in prevozna sredstva ne bodo žigosana, da je to običajen popis, kakor ga opravlja vojaška oblast v smislu zakona ter da je dolžnost lastnikov živine in vprežnih vozil, da privedejo svoje konje ter vprego k pregledu in popisu točno navedenega dne.

Vojaška komisija bo pregledala od živine le kopitarje (konje, mule itd.), ki so stari nad tri leta, ter vsa vozila z živalsko vprego, kakor tudi pripadajočo opremo. Za pregled ne pride v poštev nedorasla živina pod tremi leti, kakor tudi ne dvoparklarji (voli itd.) ter motorna vozila. Vozila morajo biti zaprežena in se mora pripeljati vsa oprema.

Lastniki morajo prinesiti s seboj za vsako žival živinsko-potni list ter hrano za 1 dan. Odtujevanje živine, vozil in opreme za časa popisovanja in 30 dni pred začetkom popisa je prepovedano. Za območje mestne občine mariborske velja ta prepoved od vključno 8. novembra t. l. Prestopki bodo najstrožje kaznovani.

Pozivajo se vsi lastniki, ki imajo konje in vozove v Mariboru še neprijavljene (novi nakupi itd.), da iste prijavijo mestnemu vojaškemu uradu v Mariboru, Slomškov trg 11, najdalje do 15. t. m., ker bodo sicer radi prikrivanja lastnine kaznovani po vojaških predpisih.

Za kritje teh postavk nam primanjkuje še okoli 16 tisoč dinarjev. Pravično bi bilo, da bi dobili kritje za ta primanjkljaj od občin, katere bi morale skrbeti po zakonu za svoje, ki začasno prebivajo v Studencih. Toda izkušnje kažejo, da vsaka tozadevna vloga na kmetijske občine ima kratko rešitev, tole: »Nimamo kritja v proračunu«. Zato je potrebno, da poskusimo dobiti denar za našo revno mladino deloma od banske uprave, deloma od drugih dobrotnikov delavskih otrok. Ob priliki Jožefovega štetja za Rdeči križ oddani dinarčki in naše velike hvaležnosti vredne podpore Rotarijskega kluba v Mariboru so dragoceni prispevki za dobro družine malega slovenskega človeka,

ki dokazano noče živeti na račun javne dobrotelosti; po desetletnem bivanju v Studencih že z obrestmi vrača pomoč svojih dobrotnikov onim, ki so socialne podpore potrebni.

...Da, tudi mi, Studenci, vidimo temne oblake, s katerimi je začasno zastrtlo slovensko nebo, toda, ko vidimo, da nam samo borih 16 tisočakov manjka, če hočemo ustreči vsem prosilcem, potem moramo priznati, da za obup ni nobenega povoda. Prosilci bomo in delili z ljubečo bratsko roko. Naši slovenski narodni zajednici pa lahko sporočimo: ne Studenci, nego brat iz zaledja je potreben socialne pomoči, zato prosimo — pomagajte vsi!

J. K.

Apel za zvišanje plač zasebnim nameščencem

Podružnica Zveze privatnih nameščencev Jugoslavije in Pomočniški odbor Združenja trgovcev v Mariboru sta naslovili na vse trgovce, industrijce in druge delodajalce, ki zaposlujejo nameščence, da vsem nameščencem in nameščenkam zvišajo sedanje plače vsaj za 30 odst. ter da dovoli enkratni nabavni prispevek v višini eno mesečne plače, da se jim omogoči nakup najpotrebnejših življenjskih potrebščin za zimo (obleke, kurivo itd.).

Kakor smo obveščeni, je ta apel organizaciji pri enem delu delodajalcev ugodno sprejet. Upamo pa, da bodo vsi delodajalci razumeli težko stanje v katerem se nahajajo zasebni nameščenci ter jim v tem kritičnem času priskočili na pomoč, kar bo blagodejno uplivalo na vse nameščence in na vso našo javnost. Zadovoljni nameščenci so in bodo vedno najboljši sotrudniki svojih delodajalcev.

Hčerka v norišnico, mati v prostovoljno smrt

Družino posestnika Avgusta Derna v Močni pri Sv. Marjeti stalno zasleduje zla usoda. Mariborske oblasti so dobile prijavo, da se je obesila njegova 65 letna mati Rozalija Derna, ki je doživela pravo življenjsko tragedijo. Pred meseci se je njeni hčerki zmračil um, da so jo morali spraviti v norišnico. Ta udarec je

ubogo staro mater hučo prizadel. Nепrestano je žalovala za svojo skrbno in delavno hčerko in vse noči prejkala. Zaradi tega je starka najbrž tudi oslepela, kar je nesrečo še povečalo. Slepa in nesrečna starka je obupala nad svojim bednim življenjem ter segla po vrvi.

Mestni socialni proračun zvišan

Tekoči proračun za mestno socialno skrbstvo v Mariboru znaša 4.598.650 din. Težki gospodarski pretresljaji, zlasti pa nevdržno naraščanje draginje povzročata nujnost zvišanja tega proračuna. Zato predvideva uradni predlog za mestni socialno-skrbstveni proračun za leto 1941-

1942 zvišanje za 1.167.403 din. En del zvišanja gre za prehrano v zavodih, ker so se cene življenjskih potrebščin znatno zvišale. Zato je za prehrano v mestnih zavodih določenih 50% tega zvišanja, druga polovica pa bo šla na račun zaposlitve brezposelnih mariborskih občanov.

m Poročila sta se v nedeljo g. Jožef Zupanc, kaznilniški paznik in gđc. Olga Močivnik, natakarka Nabavljalne zadruge drž. nameščencev v Mariboru.

m Poročili so se v Mariboru: Trunk Franc, poštni služitelj, in Rober Marija; Tramšak Friderik, posestnik, in Korenjak Vera; Babič Jožef, kotlar del. drž. žel., in Jarc Antonija; Grosman Anton, zasebni uradnik, in Mrva Valerija; Kiker Edvard, ličar, del. drž. žel., in Pučnik Ivana; Soštarič Peter, mlinarski pomočnik, in Fras Marija.

Klub kolesarjev »Olimpija« - Pobrežje priredi dne 13. oktobra 1940 v Sokolskem domu na Pobrežju (KONCERT)

»Noč na skednju«
Čisti dobiček je namenjen za revno deco. K obilni udeležbi vabi ODBOR

m Upokojen je mariborski jetniški paznik Valentin Zupančič.

m Iz pisarne odvetnika dr. Maksa Snuderla je prejela »Domača pomoč« na drž. klasični gimnaziji 500—din iz neke sodne poravnave. Denar se bo porabil za prehrano revnih dijakov. Za vsoto, prvo leto darovano v ta namen, se ravnateljstvo iskreno zahvaljuje. — Vivant sequentes!

m Ljudska univerza v Mariboru prične s svojim delovanjem v ponedeljek, 14. oktobra. Predavala bo pisateljica dr. Silva Trdina o največji slovenski slikarici Ivani Kobilici. Predavanje zasluži prav posebno pažnjo, saj je življenje in delo najpomembnejše slikarice le malo znano naši javnosti. Predavanje bodo pojasnjevale skoptične slike.

m Sokol Maribor-matica sporoča, da je odhod kolesarjev v Selnico ob Dravi na nastop in razvitje naraščajškega prapora

* V nedeljo otvoritev tradicionalne plesne šole Sokola Maribor-matica. Sokolski dom.

m Nočna lekarniška služba: od 5. do vključno 11. t. m. lekarna pri Sv. Anehu, Glavni trg 20, tel. 20-05; Magdalenski lekarna, Kralja Petra trg 3, tel. 22-70.

m Za izvoz svežih jabolk v Nemčijo je povišana cena na 28 mark za 100 kg.

m Vse krađe. Vdovi Ceciliji Koletnikovi v Klavniški ulici 14 je nekdo ukradel 300 din vreden namizni prt. Delavcu Vjuku Vrblju je iz neke trgovine na Aleksandrovi cesti zmanjkal jopič.

m Žeparska nadloga na trgu. Včeraj je na živilskem trgu, kjer so žeparske latvine vedno bolj pogoste, neznanec izmaknil zasebnici Jeri Majstrovi denarnico z drobižem.

m Ne ve, kje je pustil kolo. Neki Franc K. iz Zg. Dupleka se ga je v mestu tako »nakresal«, da je čisto pozabil, kje je pustil svoje kolo z ev. štev. 140486. Svojo smolo je možakar prijavil policiji.

m Srečo je imel železničar Jožef Brodnik Brodnik iz Studencev, ki mu je bilo v Vetrinjski ulici ukradeno kolo, pa ga je še isto noč dobil nazaj. Nekdo si je kolo »sposodil« za nočni izlet ter ga nato pustil kar na ulici.

* Restavracija »Zamore« vabi na domače jetrne in krvave klobase kakor tudi na sveže morske ribe.

Narodno gledališče

Sobota, 12. oktobra, ob 20.: »Cyrano de Bergerac«. Premiera. Otvoritvena predstava.

Nedelja, 13. oktobra, ob 20.: »Cyrano de Bergerac«.

Vstopnice za otvoritveno predstavo v soboto, 12. t. m. veličastno herojsko komedijo »Cyrano de Bergerac«, že prodajajo pri dnevnih blagajni. Ker se predstava prične točno ob 20., je pravočasna preskrba vstopnic priporočljiva.

m Gospodične, ki so se in se še nameravajo prijaviti za gledališki balet, naj se javijo v ponedeljek, 14. t. m., ob 17. pri gledališki blagajni.

Kino

* Grajski kino. Danes nemški film »Vrela kri«. Atila Hörbiger. — Pride ruski film »Peter Veliki«.

* Kino Union. Od danes pa do 11. t. m. »Bar na jugu«. Senzacionalna, napeta vsebina, krasne slike iz francosko-afriških kolonij. Charles Vanel in Dolly Davis v glavnih vlogah.

* Esplanade-kino. Odlični francoski vefilm »Dvoboje« po noveli A. S. Puškina. Film visoke kvalitete in nepozabne lepote!

* Kino Pobrežje 12. in 13. okt. Flaš Gordon »Potovanje na Mars«.

Radio

KAJ VAM PRIPOROČAMO ZA JUTRI!

Ljubljana: 12 pisane plošče, 13.02 plošče, 17 otroška ura, 17.30 pri tičkih (plošče), 18 za delopust igr RO, 18.40 letalska vojna in obramba (predavanje), 19.40 nekaj veseelih, 20 zunanje-politični pregled, 20.30 prelička bratva, pisan večer, 22.15 za vesel konec igr RO. — Beograd: 13.40 vojaška godba, 17.20 želje poslušalcev, 21 bunjevačke pesmi, 22.50 plesna gl. — S o t t e n s: 17.30 zabavna gl., 18 vaška godba, 19.50 salonski orkester, 21 zabavna gl., 22 narodne pesmi. — Budimpešta: 18 klavirski koncert, 18.50 koncert na cimbalu, 19.35 Leharjeva opereta »Ciganska ljubezen«. — R i m: 14.15 lahka gl., 19.30 pester spored, 20.30 simfonični koncert. — P r a g a: 18 koncert narodnega orkestra, 21 pester spored. — D u n a: 16 popoldanski koncert. — Danzig: 20.15 zabavna gl. — Beromünster (Zürich): 18.20 romantična klavirska gl., 19.40 koncert orkestra. — S o t t e n s: 16 plesna gl., 17 koncert orkestra, 20 Basenova komična opera »Učitelj Patien«, 21.20 francoske italijanske in španske pesmi. — T o u l o u s e: 18 lahka gl., 18.30 harmonika, 18.45 valčki, 19 glasba iz zvočnih filmov, 19.30 iz opere, 20.15 radio-fantazija. — A n d o r a: 20.15 kreolska gl., 20.45 dunajska gl., 21.15 plesna gl., 22 iz francoske opere, 22.30 valčki na harmoniki, 23.45 dunajski valčki, 0.15 plesna glasba.

Vesti: Ljubljana: 7.05, 12.30, 14., 19., 22. Beograd: 6.45, 13.30, 14.40, 19.10, 21.40, 22.40.

Šahovski turnir za prvenstvo Maribora

Letošnji prvenstveni turnir je prav za prav turnir presenečenj, kar še bolj dvigala cena in dramatičnost. Trenutno sta na vrhu tabele dva nova moža, Dasko in Marvin. Če vzdržita do konca, se jima obeta najboljši plasma. Posebno krepko in nepričakovano je doslej odrezal Marvin. Ko je v prejšnjem 7. kolu porazil prof. Stupana, ga je v sinočnjem kolu čakal močan Regoršek. Proti njemu je Marvin kot črni zaigral proti pričakovanju Aljihinko. S prodorom na g liniji si je nabral kar tri kmete ter sigurno zmagal v končnici. Čertalič in Babič sta v Caro-Konpu kmalu zavila v končnico ter se ob neenakih lovčih spo-

razumela za remis. — Ketiš je kot črni tvegala proti Marottiju nevaren Englundov gambit. Marotti je zadevo hla dnokrvno sprejel ter po 34. potezi zmagal. — Partija Dasko-Bien je bila delj časa v izenačeni poziciji. Šele v končnici sedmih kmetov se je pokazala Daskova prednost, ko je zmagal s prostim kmetom na a liniji. — Partija prof. Stupan-Nosan je bila preložena, dočim je bil Breš v tem kolu prost.

Stanje po 8. kolu: Dasko 6, Marvin 5, Marotti 3½ (3), Regoršek 3½ (1), prof. Stupan 3 (2), Babič 2½ (1), Breš 2 (3) točki itd.

Sport

Drugo gostovanje jeseniškega Bratstva

Na Železničarjevem stadionu se nam bo v nedeljo ob 15.15 predstavilo jeseniško Bratstvo drugič v jesenskem delu slovenskega ligaškega prvenstva. Jeseničani, ki so v ligi prav dobro startali, so kasneje malo popustili tako da so ostali do danes pri točkah iz prvih tekem. Gotovo je to znak le prehodne nerazpoloženiosti moštva, ki se utegne baš v Mariboru znajti ter zaigrati tako, da ba na zelenem polju upravičilo renome dobre

enajstovice, ki si ga je nedavno pridobilo. SK Železničar razpolaga trenutno z odlično vigrano družino, ki gre v borbo kot siguren favorit za obe točki, vendar pa bo moralo popreje zlomiti trd odpor jeseniške obrambe, ki je še izza tekme s ISSK Mariborom v najboljšem spominu. Tekma bo pri vsakem vremenu, v predigri bosta nastopili rezervni Železničarja in Rapida v borbi za točke.

Policijski SK (Zagreb) - PSK (Maribor)

Na verandi Sokolskega doma bodo v nedeljo dopoldne ob 10. jako zanimive rokoborbe, v katerih se bodo pomerili alleli zagrebškega Policijskega SK in mariborskega Pekovskega SK. Po dogovoru med obema kluboma bodo na sporedu tega prijateljskega srečanja borbe v šestih kategorijah, v katerih bodo nastopili sledeči pari (prvoimenovani je vedno gost iz Zagreba): peresna: Strucel Drago—Jezer-

nik, lahka: Grahovec Josip—Kožič Vlado, welter: Novaković Čudni—Savorić Joško, srednja: Pušan Marijan—Cokan Niki, polteška: Mirić Dragan—Fišer Karli, težka: Milković Ivan—Pirher Ivan. Ker že dalje časa nismo imeli v Mariboru nobene rokoborske prireditve, vlada za nedeljsko veliko zanimanje ter pričakujejo prireditelji številne obiske.

s. Sekcija ZNS v Mariboru (službeno). Delegirani so k tekmam 13. oktobra sledeči gg. sodniki: Železničar — Bratstvo, stranska sodnika Konič, Orel, Železničar — Rapid (rez.) Konič, Slavija — Maribor (jun.) Jenko, Rapid — Slovan Grošelj, Drava — Mura Nemeč.

s. Teniški dvoboj Hrvatska — Madžarska se bo pričel danes v Zagrebu na igriščih ob Miramarski cesti s singloma Asboth — Mitič

in Gabory — Punčec, jutri bodo igrali Gabory — Mitič in Asboth — Punčec, za double v nedeljo še nista določena para, verjetno pa pridejo v poštev Asboth-Gabory ter Punčec-Pallada.

s. Juniorsko prvenstvo se bo nadaljevalo v nedeljo ob 10. na Železničarjevem stadionu s tekmo Slavija — Maribor.

s. V prvorazrednem prvenstvu MNP bosta v nedeljo dve tekmi. V zapadni skupini Ra-

Zelo važna!

Oddajte še danes
MALE OGLASE
za sobotno številko

pid — Slovan ob 14.30 na igrišču Rapida, v vzhodni skupini Drava — Mura ob 15. na igrišču Drave v Ptuj.

s. V Cortini d'Ampezzo bodo v začetku prihodnjega leta mednarodne smuške tekme Med 15 državami je italijanska zveza povabila tudi Jugoslavijo.

s. Atletska podzveza v Zagrebu je suspendirala one atlete, ki so se proti sklepu HAZ udeležili balkanskih iger v Carigardu. Po vesteh iz Zagreba jih čaka izredno težka kazen.

s. Slovenska lahkoatletična zveza v Ljubljani (službeno). Obveščamo vse klube, ki goje lahko atletiko, da se je na občnem zboru 5. t.m. osnovala „Slovenska lahkoatletična zveza“ v Ljubljani, ki je edina od oblasti priznana predstavniča lahko-

atletičnih klubov na področju dravske banovine. Dosedanja Slovenska atletična zveza — SAZ — nima pravne podlage za obstoj in ne more biti pravna predstavniča slovenske lahke atletike. Z ozirom na to vabimo vse klube, ki imajo resen namen, gojiti lahko atletiko, da prijavijo svoj vstop v SLZ. Pravila, ki so potrjena od pristojne oblasti bodo poslana vsem včlanjenim klubom. Vsi dopisi na SLZ naj se do nadaljnjega naslavljaajo na tajnika Zupančiča Miljutina, Ljubljana, Tehnični razdelek, Vrazov trg 4. Istočasno naprošamo vse klube, da pošljejo takoj najboljše rezultate svojih atletov radi sestave moštva za troboj in radi točne evidence in to na naslov tehničnega referenta zveze, prof. Draga Stepišnika, Ljubljana, Gradaska ulica 8-II. — Za SLZ: tajnik Zupančič, s.r.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par. najmanjša pristojbina za te oglase je din 10.—. Dražbe, preklic, dopisovanja in ženitovanski oglasi din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 12.—. Debelo tiskane besede se računalo dvojno. Oglasi davki za enkratno objavo znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma ga le vpslati v listu skupaj z naročilom ali pa po poštni položnici na čekovni račun št. 11.409. — Za vse pisemne odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znak za 3 din.

SLUŽBO DOBI

Krojaški POMOČNIK se sprejme. Tovornik Hinko, Tyrševa ul. 11. 18754-2

STANOVANJE ODDA

SOBA IN KUHINJA se odda v najem. Aleksandrova c. 48. 18728-5

V Ljubljanski ul. 46 se takoj odda lepo

STANOVANJE

2 sobi, kuhinja, pritlikline. za din 450.— mesečno. Pojasnila pri g. Golob, istolam. 18716-5

Veliko izbiro

Macibaeskik

razglednic

Vam nudi knjigarna

Tiskovne zadruga

Maribor, Cankarjeva 1

Telefon 25-45

Zelo lepo enosobno

STANOVANJE

pod enim ključem se takoj od da. Vprašati: Kralla Petra c. 19, Studenci. 18767-5

STANOVANJE

dyosobno, se odda mirni stranki s 1. novembrom. — Aleksandrova 32-II. 18789-5

Otvoritev gostilne

Naznanjam cenjenemu občinstvu, da sem s 1. oktobrom otvoril renovirano gostilno »PRI VIKTORJU« (prej Kirbiš) v Vetrinski ulici 3. Točim prvovrstna ljutomerska in dalmatinska vina, dobra kuhinja, vsak čas razna topla in mrzla jedila. Za obilen obisk se priporoča

Viktor Štibler

SVEŽE FILME, PLOŠČE, PAPIRJE

IN OSTALE FOTO-POTREBŠČINE KUPITE NAJCENEJŠE V DROGERIJI

SOBO ODDA

Prazna SOBA se odda. Prešernova ul. 5, Studenci. 18781-8

V bliž. parka se odda sončna SOBA

boljšemu gospodu. Poseben vhod. Naslov v ogl. odd. »Večernik«. 18788-8

LOKAL

LOKAL za malo trgovino ali obrt oddam. Stritarjeva ul. 5, vogal Jerovškove (Magdalenske). 18755-10

POSEST

Kdor hoče HITRO IN UGODNO

prodati ali kupiti hiše vile, gostilne, posestva, naj pride v dobro vpeljano nastarejšo realitetno pisarno »Rapida«. Maribor, Gosposka 28. 18277-11

ŠTIRISTANOVANJSKA HIŠA

(po tri sobe) se sproda v najlepšem delu mesta Celja za 550.000 dinarjev. Stanovanja parketirana, plinska napeljava, Vrt. Hiša se da razdeliti v dva dela. Naslov v upravi »Večernik« v Celju. 18786-11

Prodajam

HIŠICO

1200 m² zemljišča za 22 000 din. Plačilo tudi v obrokih. Vprašati: Hosteljeva ul. 1, trgovina Šprah, Zg. Radvanje. 18790-11

OBRT - TRGOVINA

• KERAMIKA. tlišni posestniki in najemniki, pregledite Vaše peči in štedilnike, predno nastopi zima. Vsa pečarska in keramična dela izvršuje solidno in poceni Anton Rajšp, Maribor, Orožnova 6, kjer si lahko ogledate veliko zalogo. Prvo vrstne ploščice ter peči. — Stavbeniki in pečarji popust. 5212-13

OPOZORILA

NAPROŠAM

vse, ki so 21. sept. od 11 do 12. ure dop. pred avtomatskim buffetom opazovali dogodke na križišču Gosposke ul. in Slovenske ul., da se javijo pri Kalin Oskar, Slovenska ul. 8. 18763-25

PREKLIC!

Preključem neresnične besede, katera sem izrekel napram Ljudmili Metulji, Studenci, ter se zahvaljujem, da je odstopila od tožbe. F. F. Studenci 18764-25

OBJAVA!

Gosp. Branivec Alojz, Maribor, Aleksandrova c. 46, ni več naš zastopnik in nima pravice sprejemati članov in inkasirati za naš račun. Hranilna posojilnica »Moj dom«, Ljubljana, Dvořakova 8. 18749-25

ŽENSKI KOTIČEK

NOGAVICE

rokavice, perilo, trikotaža, volna, pletenice, Oset »Mara« Koroška 26. poleg tržnice. 16799-18

RAZNO

VAŽNO ZA VSAKOGAR!

Pred nastopom zime naročite nove ali dajte popraviti Vaše peči in štedilnike pri prvovrstnem pečarskem podjetju. Stalno velika zaloga najnovejših modelov peči, štedilnikov in stenskih oblog. Pečarstvo Strašek Gustav, Maribor, Tyrševa ulica 12. 18218-28

SKLADIŠČE

veliko, v okolici kolodvora se vzame v najem. Ponudbe na ogl. odd. »Večernik« pod »Skladišče«. 18766-28

MLIN

na stalni vodi se išče v najem. Naslov v ogl. odd. »Večernik«. 18758-28

BRIVNICA

dobro vpeljana, brez konkurence se proda ali da v najem. Zrkovska c. 24, Pobrežje. 18756-228

Prodajam

BRIVNICO

ali dam v najem. Naslov v ogl. odd. »Večernik«. 18783-28

Spomnite se CMDI

UPRAVNI SVET CELJSKE POSOJILNICE D. D. V CELJU

javlja žalostno vest, da je umrl velezaslužni, mnogoletni član in podpredsednik, gospod

dr. Gvidon Serbec

odvetnik v Celju

Pokojniku, ki si je za razvoj zavoda pridobil nepozabnih zaslug, bomo ohranili vedno svetel spomin.

Celje, 10. oktobra 1940.

UPRAVNI SVET.

ZAHVALA

Ob težki izgubi, ki nas je zadela s smrtjo našega nad vse ljubljenega

MILIVOJA

se najiskrenejše zahvaljujemo vsem, ki so ob tem bridkem udarcu z nami sočustvovali. Posebno zahvalo izrekamo častiti duhovščini, gg. govornikom, vojaštvu, zastopnikom društev in organizacij, vsem odličnikom, ki so se udeležili pogreba, uradništvu mestnega poglavarstva, vsem darovalcem cvetja in vencev ter vsem, ki so našega dragega Milivoja spremlili na njegovi zadnji poti.

Vsem iskren Bog plačaj!

Rodblina dr. Voršičeva.